

Studerandes sysselsättning 2021

Rapport | 2022

Myndigheten för yrkeshögskolan
Diarienummer: MYH 2021/2637
ISBN: 978-91-89163-55-3
Omslagsbild: Scandinav
Västerås 2022-02-23
2022-03-28: Korrigering på sid 38, 43

Förord

Utbildningar inom yrkeshögskolan ska tillgodose arbetslivets behov av kvalificerad arbetskraft. Det är därför angeläget att följa upp yrkeshögskoleutbildningars resultat och effekter utifrån såväl ett individ- som ett samhällsperspektiv.

I denna rapport redovisas resultaten från en enkätundersökning som belyser examinerades sysselsättning 2021, året efter att de examinerats från yrkeshögskolan. Undersökningen genomfördes under coronapandemin vilket även bedöms att återspeglas i resultaten. Syftet med rapporten är att redovisa hur väl utbildningarna tillgodoser arbetslivets behov av kvalificerad yrkesutbildad arbetskraft.

Västerås i februari 2022

Lena Karlsson

Enhetschef (tillförordnad)

Enheten för planering och uppföljning

Sammanfattning

Utbildningar i yrkeshögskolan ska svara mot behovet av kvalificerad arbetskraft med eftergymnasial yrkesutbildning i arbetslivet. Myndigheten följer upp resultaten över hur det gick för dem som examinerades året före. Årets rapport belyser 2021 års resultat och avser examinerade 2020.

Några av de frågor som ställs är: Har du ett arbete? Överensstämmer arbetet med utbildningen? Är du nöjd med utbildningen?

Några av de viktigaste resultaten

Andel i arbete efter examen

Av dem som tog en examen från en yrkeshögskoleutbildning 2020 var 89 procent i arbete 2021, vilket var i nivå med undersökningen 2020 men lägre än i undersökningen 2019 då motsvarande andel var 93 procent. Coronapandemin hade sannolikt en avgörande effekt på minskningen mellan 2019 och de två efterföljande åren.

Arbetets överensstämmelse

Andelen examinerade som uppgav att de hade ett arbete som helt eller till största delen överensstämde med utbildningen året efter examen var 65 procent 2021. Det var i nivå med 2020 men lägre än 2019 då motsvarande andel var 71 procent.

Inom två utbildningsområden hade överensstämmelsen ökat jämfört med 2020. Det var inom Friskvård och kroppsvård samt Säkerhetstjänster. På motsvarande vis minskade överensstämmelsen inom två områden jämfört med 2020: Ekonomi, administration och försäljning samt Samhällsbyggnad och byggteknik.

Inrikes födda hade generellt en högre överensstämmelse jämfört med utrikes födda.

Andelen som uppgav att arbetet inte alls överensstämde med utbildningen var 13 procent, vilket var en ökning jämfört med 2019 och 2020 då motsvarande andelar var 7 respektive 10 procent.

Jobb via LIA-plats

Drygt hälften (52 procent) av de examinerade som hade arbete året efter examen hade arbete hos en arbetsgivare där de genomfört LIA, vilket var lägre än 2020 då motsvarande andel var 55 procent.

LIA under coronapandemin

Cirka 7 av 10 examinerade uppgav att de helt eller delvis genomfört LIA under pandemin. Av dessa uppgav cirka 4 av 10 att de, till följd av pandemin, hade genomfört LIA helt eller delvist på annat vis än fysiskt på arbetsplatsen.

För dem som hade LIA under pandemin var andelen i arbete året efter examen högre bland dem som hade LIA fysiskt på arbetsplatsen jämfört med dem som, till följd av pandemin, helt eller delvist genomfört LIA på annat vis.

På motsvarande vis var andelen som var anställda hos en arbetsgivare där de genomfört LIA högre bland dem som endast genomfört LIA fysiskt på arbetsplatsen under pandemin jämfört med dem som genomfört LIA på ett alternativt sätt.

Av dem som genomfört LIA på ett alternativt sätt under pandemin var merparten (cirka 80 procent) nöjda med det alternativa upplägget.

Tidigare arbetsgivare

Totalt gick 18 procent av de examinerade tillbaka till den arbetsgivare de hade före utbildningen. Andelen var i nivå med 2020 men högre än 2019 då 13 procent gick tillbaka till tidigare arbetsgivare.

Tid till arbete

I undersökningen 2021 var 66 procent i arbete inom en månad och 82 procent inom sex månader efter examen. Motsvarande andelar 2020 var 77 respektive 90 procent. Gällande andel i arbete en respektive sex månader efter examen, så var resultaten i undersökningen 2021 de lägsta uppmätta under perioden 2012–2021. Minskningen var sannolikt en effekt av coronapandemin då en majoritet av de examinerade 2020 avslutade utbildningen under en period av försvagad arbetsmarknad, vilket kan ha förlängt tiden till arbete.

Mer kvalificerade arbetsuppgifter

Av de examinerade som hade arbete året efter examen uppgav 65 procent att de hade fått mer kvalificerade arbetsuppgifter efter sin utbildning. Det var i nivå med 2020 men lägre än 2019.

Nöjdhet

Andelen nöjda var 88 procent, vilket var i nivå med 2020 men lägre än 2019. Knappt hälften (47 procent) var mycket nöjda medan 41 procent var ganska nöjda med utbildningen.

Innehållsförteckning

1	Inledning	7
1.1	Bakgrund och syfte.....	7
1.2	Population.....	7
1.3	Datainsamling.....	7
1.4	Så redovisas och läses resultaten.....	8
1.4.1	Konfidensintervall.....	9
1.4.2	Så läses markeringarna i diagrammen	9
2	Sysselsättning före och efter utbildningen	11
2.1	Majoriteten har arbete efter examen	11
2.2	Skillnader mellan kön, ålder och inrikes- och utrikes födda.....	12
2.3	Skillnader och förändringar inom utbildningsområden	15
2.4	Andel i arbete, före och efter utbildning, inom utbildningsområden	15
2.5	Skillnader mellan kön, ålder och inrikes- och utrikes födda inom områden.....	16
2.6	Resultat per region och län	16
2.7	Över hälften hade jobb där de gjort LIA men andelen har minskat.....	18
2.8	LIA under coronapandemin.....	19
2.9	Cirka två av tio gick tillbaka till samma arbetsgivare	20
2.10	Minskad andel i arbete en månad respektive ett halvår efter examen	21
2.11	Merparten ansåg att utbildningen var en förutsättning för att få arbete	22
2.12	Majoriteten använder sig av det de lärt sig under utbildningen.....	24
2.13	Mer kvalificerade arbetsuppgifter efter utbildning.....	24
3	Oförändrad överensstämmelse mellan arbete och utbildning	26
3.1	Skillnader och förändringar inom områden	27
3.2	Skillnader mellan kön, ålder och inrikes- och utrikes födda.....	27
3.3	Skillnader i överensstämmelser mellan län	28
4	Majoriteten har positiva upplevelser av utbildningen	30
4.1	Majoriteten nöjda med utbildningen som helhet.....	30
4.2	Andel nöjda efter sysselsättning och arbetets överensstämmelse med utbildning.....	31
4.3	Majoriteten har lärt sig det de behöver, åtminstone till viss del	32
5	Redovisning per utbildningsområde	34
5.1	Stora utbildningsområden	34
5.1.1	Data/It	34
5.1.2	Ekonomi, administration och försäljning	37
5.1.3	Hälso- och sjukvård samt socialt arbete	39
5.1.4	Samhällsbyggnad och byggt teknik	42
5.1.5	Teknik och tillverkning.....	44
5.2	Övriga områden	47
5.2.1	Hotell, restaurang och turism.....	47
5.2.2	Kultur, media och design.....	50
5.2.3	Lantbruk, djurvård, trädgård, skog och fiske.....	52
5.2.4	Pedagogik och undervisning.....	54
5.2.5	Transporttjänster.....	56
6	Reflektioner.....	59
6.1	Den svenska arbetsmarknaden.....	59
6.2	Strukturomvandling på arbetsmarknaden.....	61
6.3	En väl fungerande LIA påverkar resultatet	61

1 Inledning

1.1 Bakgrund och syfte

Att regelbundet följa upp hur det har gått för dem som examinerats från yrkeshögskoleutbildningar och vilken sysselsättning de har efter sin examen är viktigt för att se hur väl utbildningarna tillgodoser arbetslivet med kvalificerad arbetskraft. Rapporten belyser de examinerades situation på arbetsmarknaden året efter deras examen. Årets rapport avser dem som examinerades 2020, vilket innebär att majoriteten¹ tog examen under coronapandemin. Tiden för uppföljning skedde också under coronapandemin cirka ett år efter examen (september–november 2021). I den föregående undersökningen (till examinerade 2019) gjordes även uppföljningen under pandemin men, till skillnad från undersökningen 2021, så avslutade de utbildningarna innan pandemin.

Till rapporten publiceras tabeller med mer detaljerad statistik på Myndigheten för yrkeshögskolans webbsida under myh.se/statistik.

Syftet med undersökningen är framför allt att:

- beskriva de studerandes sysselsättning året efter deras examen,
- följa utvecklingen över tid både när det gäller sysselsättning, överensstämmelsegraden mellan arbete och utbildning och nöjdheten bland de examinerade och
- användas som underlag i återrapporteringar.

De två mest betydelsefulla indikatorerna är:

- andelen examinerade som har arbete året efter examen och
- hur väl arbetet överensstämmer med utbildningen.

1.2 Population

Undersökningen var en totalundersökning av drygt 16 900 individer som examinerades från en yrkeshögskoleutbildning under 2020. Antalet som ingick i undersökningen var drygt 100 färre än dem som examinerats, vilket beror på att det bland annat fanns en viss övertäckning av personer som inte fanns i Statistiska centralbyråns (SCB:s) register över totalbefolkningen (RTB) till följd av att de flyttat utomlands eller avlidit.

I undersökningen ingick drygt 16 800 examinerade. Andelen kvinnor var högre än män, 60 procent jämfört med 40 procent, vilket var i nivå med 2020. Andelen examinerade i åldersgruppen 30 år eller äldre har ökat, från 41 procent till 62 procent mellan 2013 och 2021. Majoriteten av de examinerade var inrikes födda precis som tidigare år. I undersökningen 2021 var andelen utrikes födda 19 procent, vilket var i nivå med 2020.

1.3 Datainsamling

Datainsamlingen genomfördes som en enkätundersökning under hösten 2021 av SCB. Insamlingen bestod av en pappersenkät med tre påminnelser, med möjlighet att svara via

¹ Av de examinerade 2020 som ingick i undersökningen tog cirka 65 procent sin examen i maj-juni, cirka 15 procent i december och resterande var spridda över året. För de som tog examen tidigt eller sent under 2020 kan de ha gått längre respektive kortare tid än ett år vid undersökningens mätillfälle.

webben. Drygt 7 700 personer besvarade enkäten. Det motsvarade en svarsfrekvens på 46 procent.

1.4 Så redovisas och läses resultaten

Myndigheten har delat in yrkeshögskoleutbildningarna i 15 olika utbildningsområden².

Figur 1. Utbildningsområden inom yrkeshögskolan.

Data/It	Lantbruk, djurvård, trädgård, skog och fiske
Ekonomi, administration och försäljning	Pedagogik och undervisning
Friskvård och kroppsvård	Samhällsbyggnad och byggteknik
Hotell, restaurang och turism	Säkerhetstjänster
Hälso- och sjukvård samt socialt arbete	Teknik och tillverkning
Journalistik och information	Transporttjänster
Juridik	Övrigt
Kultur, media och design	

I diagrammen i rapporten redovisas utbildningsområdena indelade i två grupperingar:

Stora utbildningsområden

(minst 1 000 examinerade i undersökningen):

- Data/It
- Ekonomi, administration och försäljning
- Hälso- och sjukvård samt socialt arbete
- Samhällsbyggnad och byggteknik
- Teknik och tillverkning

Övriga utbildningsområden

(färre än 1 000 examinerade i undersökningen):

- Friskvård och kroppsvård
- Hotell, restaurang och turism
- Journalistik och information
- Juridik
- Kultur, media och design
- Lantbruk, djurvård, trädgård, skog och fiske
- Pedagogik och undervisning

² Till grund för indelningen ligger Svensk utbildningsnomenklatur (SUN 2020). SUN är en klassificering av utbildningar som Statistiska centralbyrån ansvarar för. Den är en standard för klassificering av enskilda utbildningar samtidigt som den utgör ett system för aggregering av utbildningar till större grupper. Myndigheten gör en egen gruppering av SUN på de 15 utbildningsområdena.

- Säkerhetstjänster
- Transporttjänster
- Övrigt

Myndigheten vill poängtera att man behöver vara aktsam med att jämföra utbildningsområden samt mellan åren på grund av att utbildningsutbudet varierar över tid beroende på arbetsmarknadens efterfrågan av kompetens.

I resultatsammanställningarna redovisas endast grupper (till exempel, kön, ålder, utbildningsområden) som hade minst 30 svarande i enkätundersökningen. I grupper med färre svarande bedöms resultaten bli alltför osäkra för att analyseras.

1.4.1 Konfidensintervall

De värden som anges har räknats upp till att motsvara alla examinerade och inte endast de svarande. Eftersom svarsbortfall föreligger är statistiken behäftad med viss osäkerhet. De redovisade procenttalen är därför skattningar med ett 95-procentigt konfidensintervall, vilket innebär att det sanna värdet ligger inom ett visst intervall med 95 procents säkerhet. Intervallet skrivs ut bredvid punktskattningen (andelen) med symbolen $\pm$, till exempel 90 ± 2 . Det betyder att det sanna värdet, med 95 procents säkerhet ligger mellan 88 och 92 procent.

När det i rapporten står att det finns skillnader är det statistiskt säkerställda skillnader som avses.

1.4.2 Så läses markeringarna i diagrammen

I diagrammen redovisas resultatet som en punktskattning (mörkare färgad ruta i antingen svart, grönt eller rött) där den ljusare färgskalan i samma nyans runt omkring anger det 95-procentiga konfidensintervallet. Det totala resultatet visas lodrätt i en gråskala där punktskattningen är streckad.

	Totalt resultat
	Resultat som är signifikant högre än det totala resultatet
	Resultat där det inte går att urskilja några skillnader med det totala resultatet
	Resultat som är signifikant lägre än det totala resultatet
	Resultat som är signifikant högre än föregående år
	Resultat som är signifikant lägre än föregående år

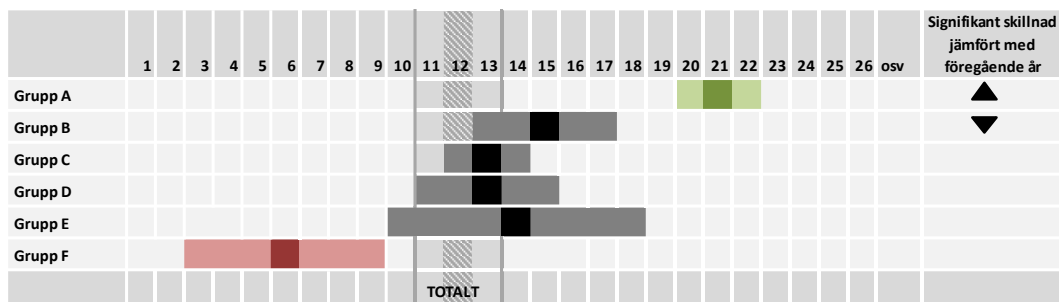
I exemplet nedan framgår att det totala resultatet för samtliga utbildningar är 12 ± 1 . Det innebär att resultatet med 95 procents säkerhet ligger mellan 11–13 procent, vilket också har markerats i den lodräta färgade kolumnen. Om man förenklar resonemanget, kan man säga att där intervallen överlappar varandra som i grupp B, C, D och E kan man inte urskilja skillnader mellan dessa grupper. Det finns inte heller någon skillnad mellan dessa grupper och totalen (den lodräta markerade raden) då de överlappar den också.

Mellan grupp A och övriga grupper, samt mellan grupp A och totalen finns en statistiskt säkerställd skillnad som visar att grupp A har ett statistiskt säkerställt högre resultat än både övriga grupper och totalen (eftersom de inte överlappar vare sig kolumnen för

totalen eller någon annan grups intervall). Det motsatta gäller mellan grupp F och övriga. Grupp F har ett statistiskt säkerställt lägre resultat än övriga grupper samt jämfört med totalen (eftersom de inte överlappar vare sig kolumnen för totalen eller någon annan grups intervall).

Jämför vi alla grupper med totalen, så ser vi att det bara är grupp A och F som skiljer sig från totalen – A högre och F lägre. Det framgår även att grupp A har en positiv utveckling jämfört med föregående år och att resultatet är statistiskt säkerställt medan det omvända gäller för grupp B (se trekanterna).

Figur 2. Exempeldiagram.

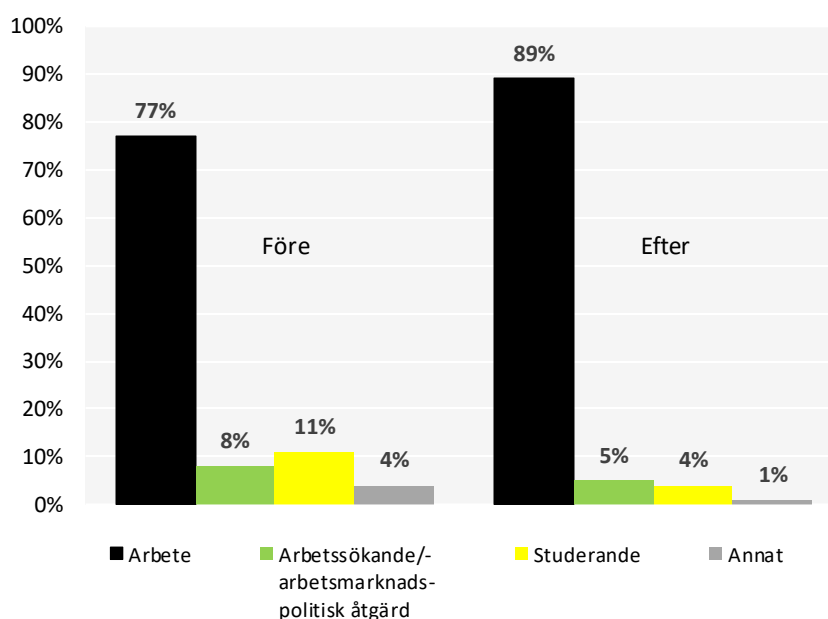
2 Sysselsättning före och efter utbildningen

Av dem som tog en examen från en yrkeshögskoleutbildning under 2020 var 89 procent i arbete 2021,³ vilket var i nivå med den föregående undersökningen som avsåg examinerade 2019. Mellan undersökningen 2019 och 2020 minskade andelen i arbete med sex procentenheter. I den senaste undersökningen var därmed andelen i arbete kvar på den lägre nivån som uppmättes 2020. Nedgången mellan 2019 och 2020 skedde brett inom de flesta utbildningsområdena och coronapandemin har sannolikt haft en avgörande effekt. Se mer om resultaten per utbildningsområde i kapitel 5.

Andelen som hade ett arbete innan utbildningen var på samma nivå som förra året (77 procent). Även andelen arbetssökande, studerande och de som hade annan sysselsättning innan utbildningen var på samma nivå som i den föregående undersökningen.

Efter utbildningen hade en större andel av de examinerade arbete jämfört med före utbildningen, samtidigt som andelen studerande och svarsalternativet "annat" minskade. Andelen arbetssökande minskade även mellan före och efter utbildningen, från 8 till 5 procent. I undersökningen 2020 var andelen arbetssökande densamma före och efter utbildningen (8 procent). I övriga undersökningar sedan 2012 har andelen arbetssökande minskat efter utbildningen, vilket också var fallet i undersökningen 2021.

Diagram 1. Sysselsättning före och efter utbildningen, år 2021.

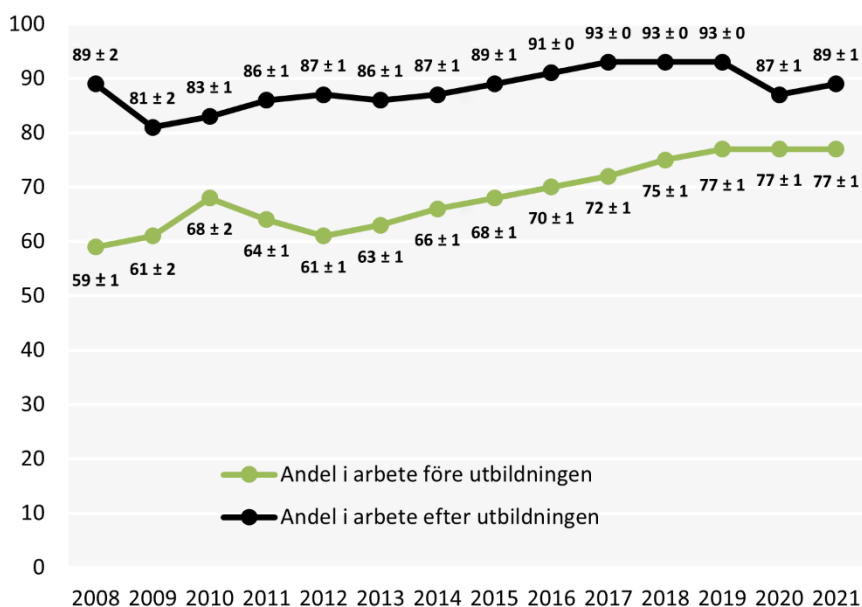
2.1 Majoriteten har arbete efter examen

Andelen som hade arbete året efter examen var på samma nivå 2020 och 2021 men minskade från 93 procent till 87 procent mellan åren 2019 och 2020. Under perioden 2016–2019 var andelen som hade arbete året efter examen över 90 procent.

³ Av de examinerade 2020 var 85 procent anställda och 4 procent egenföretagare året efter examen. Andelarna var i nivå med det föregående året. Högst andel egenföretagare fanns inom Lantbruk, djurvård, trädgård, skog och fiske (23 procent).

Av dem som examinerades från en yrkeshögskoleutbildning 2020 var 77 procent i arbete innan de påbörjade utbildningen, vilket var detsamma som det föregående året. Andelen ökade från 61 procent till 77 procent mellan 2012 och 2021. Anledningarna till att personer väljer att påbörja en utbildning trots att man redan har arbete kan vara flera, till exempel att man vill byta arbete eller vidareutveckla sig inom sitt område.

Diagram 2. Andel i arbete före och efter utbildningen, 2008–2021.

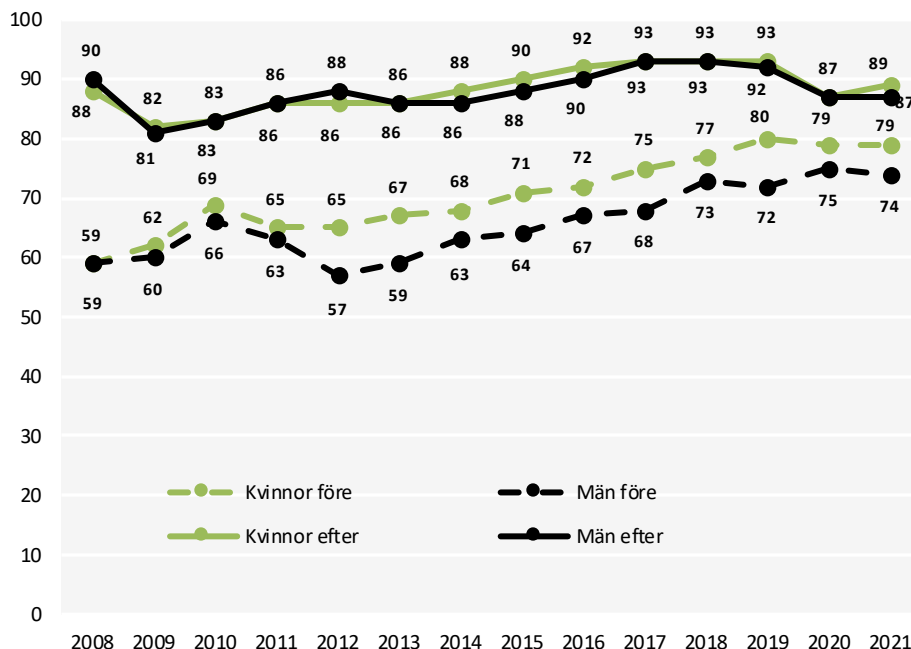

2.2 Skillnader mellan kön, ålder och inrikes- och utrikes födda

Det var ingen statistiskt säkerställd skillnad i andelen i arbete efter utbildningen mellan kvinnor och män 2021 (89 respektive 87 procent). Det var inte heller någon skillnad för vare sig män eller kvinnor jämfört med 2020. Generellt har kvinnor i högre grad haft arbete före utbildningen, men efter examen har skillnaderna jämnats ut, så även i år. Det har inte funnits några statistiskt säkerställda skillnader mellan könen vad gäller andel i arbete efter utbildningen sedan 2008.

Av kvinnorna hade 79 procent arbete före utbildningen, vilket var i nivå med 2020. För männen var andelen i arbete före utbildningen 74 procent, vilket också var i nivå med 2020.

Diagram 3. Andel i arbete före och efter utbildningen uppdelat på kön, 2008–2021.

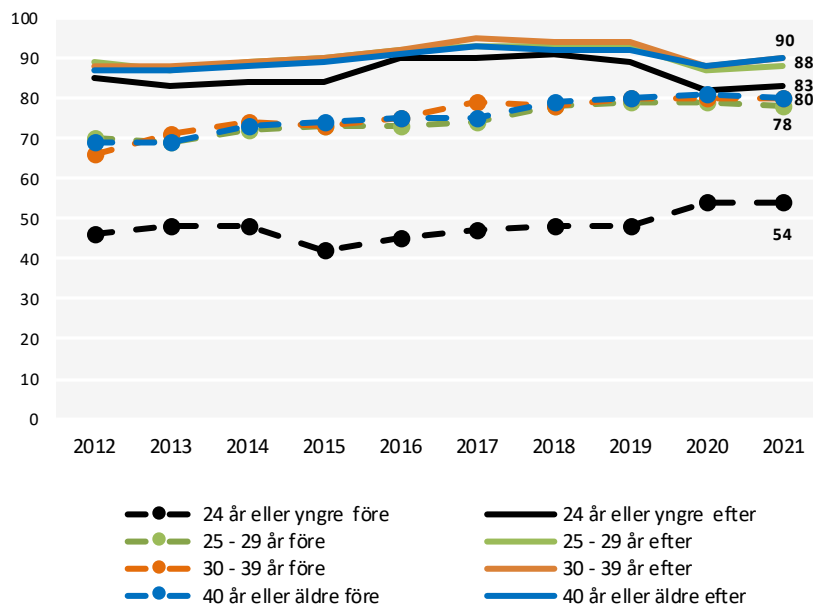
Not: De redovisade procenttalen har en felmarginal på max ± 3 procentenheter, de senaste tio åren max ± 1 procentenheter.

Inom samtliga fyra åldersgrupper var andelen i arbete på samma nivå som i undersökningen 2020. Inom åldersgrupperna under 40 år var däremot andelen i arbete lägre än vid undersökningen 2019, där den största skillnaden var inom den yngsta åldersgruppen. En möjlig förklaring skulle kunna vara att coronapandemin har slagit hårdast mot de demografiska grupper som sedan tidigare har varit minst etablerade på arbetsmarknaden, som till exempel unga.

Andelen i arbete före utbildningen var på samma nivå som förra året för samtliga åldersgrupper. I den yngsta åldersgruppen (24 år eller yngre) var en markant lägre andel i arbete före utbildningen än de övriga åldersgrupperna, vilket det även har varit tidigare år. Detta beror troligen på att de inte har haft lika mycket tid att etablera sig på arbetsmarknaden som övriga åldersgrupper.

Skillnaden mellan andelen i arbete före och efter utbildningen var störst för den yngsta åldersgruppen (24 år eller yngre), 29 procentenheter jämfört med 10 procentenheter för de övriga åldersgrupperna.

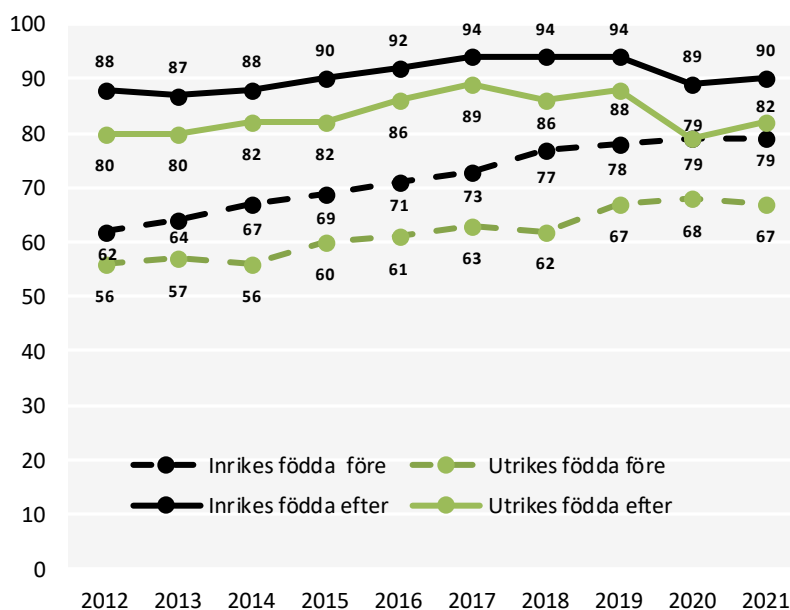
Diagram 4. Andel i arbete före och efter utbildningen uppdelat på ålder, 2012–2021.

Not: De redovisade procenttalen har en felmarginal på max ± 3 procentenheter.

Inrikes födda hade i högre grad ett arbete både före och efter utbildningen jämfört med utrikes födda. År 2021 var andelen i arbete efter utbildningen 90 procent bland inrikes födda och 82 procent bland utrikes födda, vilket var i nivå med resultaten från 2020. Skillnaden mellan andelen i arbete före och efter utbildningen var 15 procentenheter bland utrikes födda. Motsvarande förändring bland inrikes födda var 11 procentenheter.

Diagram 5. Andel i arbete före och efter utbildningen, inrikes- och utrikes födda, 2012–2021.

Not: De redovisade procenttalen har en felmarginal på max ± 2 procentenheter.

2.3 Skillnader och förändringar inom utbildningsområden

I den föregående undersökningen 2020 minskade andel i arbete i hälften av utbildningsområdena jämfört med undersökningen 2019. I undersökningen 2021 fanns det inga skillnader i andel i arbete inom utbildningsområdena jämfört med undersökningen 2020.

Inom två utbildningsområden var andelen i arbete efter examen högre än det totala resultatet 2021 (89 procent). De var Hälso- och sjukvård samt socialt arbete (94 procent) samt Lantbruk, djurvård, trädgård, skog och fiske (94 procent). De två områdena hade även en högre andel än det totala resultatet i undersökningen 2020.

På motsvarande vis hade följande fem utbildningsområden en lägre andel än det totala resultatet: Data/It, Pedagogik och undervisning, Journalistik och information, Kultur, media och design samt Hotell, restaurang och turism. Inom dessa fem områden var andelen i arbete året efter examen mellan 76 och 84 procent. Tre av dessa områden (Pedagogik och undervisning, Kultur, media och design samt Hotell, restaurang och turism) hade även ett lägre resultat än det totala resultatet i undersökningen 2020.

För mer utförlig beskrivning av resultaten per utbildningsområde, se kapitel 5.

Diagram 6. Andel i arbete efter utbildningen i stora utbildningsområden, 2021.

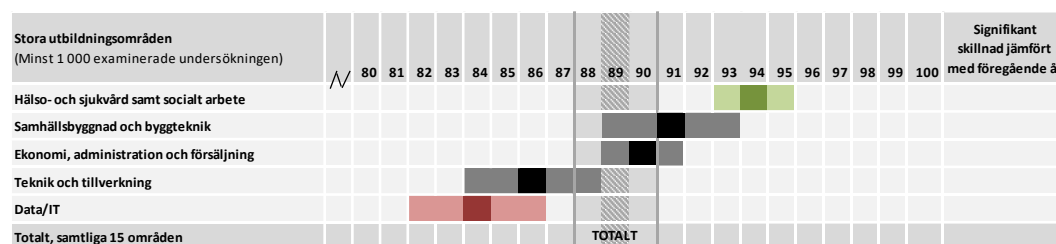
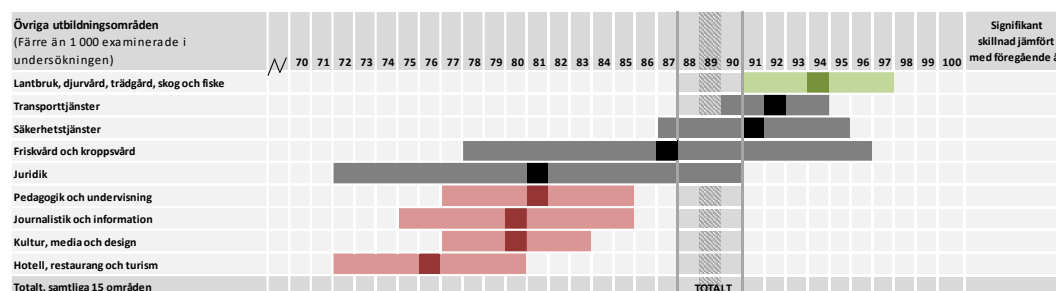

Diagram 7. Andel i arbete efter utbildningen i övriga utbildningsområden, 2021.

Not: Observera att de två diagrammen ovan har olika skalor.

2.4 Andel i arbete, före och efter utbildning, inom utbildningsområden

De största skillnaderna mellan andelen i arbete före och efter utbildningen var inom Data/It, Kultur, media och design, Lantbruk, djurvård, trädgård, skog och fiske samt Teknik och tillverkning. Inom dessa områden ökade andelen med 17–22 procentenheter efter utbildningen jämfört med före utbildningen. Inom följande fem områden var det ingen statistiskt säkerställd skillnad mellan andelen i arbete före och efter utbildningen: Hotell, restaurang och turism, Friskvård och kroppsvård, Journalistik och information, Juridik samt Säkerhetstjänster.

2.5 Skillnader mellan kön, ålder och inrikes- och utrikes födda inom områden

Totalt var det ingen skillnad mellan könen vad gäller andel i arbete efter examen 2021. Det fanns dock vissa skillnader mellan könen inom utbildningsområdena. Inom Pedagogik och undervisning samt inom Kultur, media och design fanns en statistiskt säkerställd skillnad mellan könen. Inom de två områdena hade männen en högre andel i arbete efter utbildningen än kvinnorna (13 respektive 12 procentenheters skillnad).

På en övergripande nivå var andelen i arbete efter examen högre inom åldersgruppen 30 år eller äldre (90 procent) jämfört med åldersgruppen 29 år eller yngre (86 procent). Inom utbildningsområdena var det ingen statistisk säkerställd skillnad mellan åldersgrupperna.

Totalt sett var andelen i arbete efter examen högre bland inrikes födda (90 procent) jämfört med utrikes födda (82 procent). Andelarna var i nivå med 2020 men lägre än 2019. Mellan 2019 och 2020 minskade andelen i arbete bland både inrikes och utrikes födda, men minskningen var störst bland utrikes födda. Detta beror troligen på att utrikes födda påverkats i större utsträckning än inrikes födda av coronapandemin. I undersökningen 2021 var det fortsatt en större skillnad mellan andelen i arbete innan pandemin bland utrikes födda jämfört med inrikes födda men skillnaderna var något mindre än i undersökningen 2020.

Det fanns även skillnader i andel i arbete mellan inrikes- och utrikesfödda inom flera av utbildningsområdena. Inom fyra av de fem stora utbildningsområdena hade inrikes födda en högre andel i arbete efter utbildningen jämfört med utrikes födda. Hälso- och sjukvård samt socialt arbete var det enda stora området där det inte fanns någon skillnad mellan grupperna.

2.6 Resultat per region och län

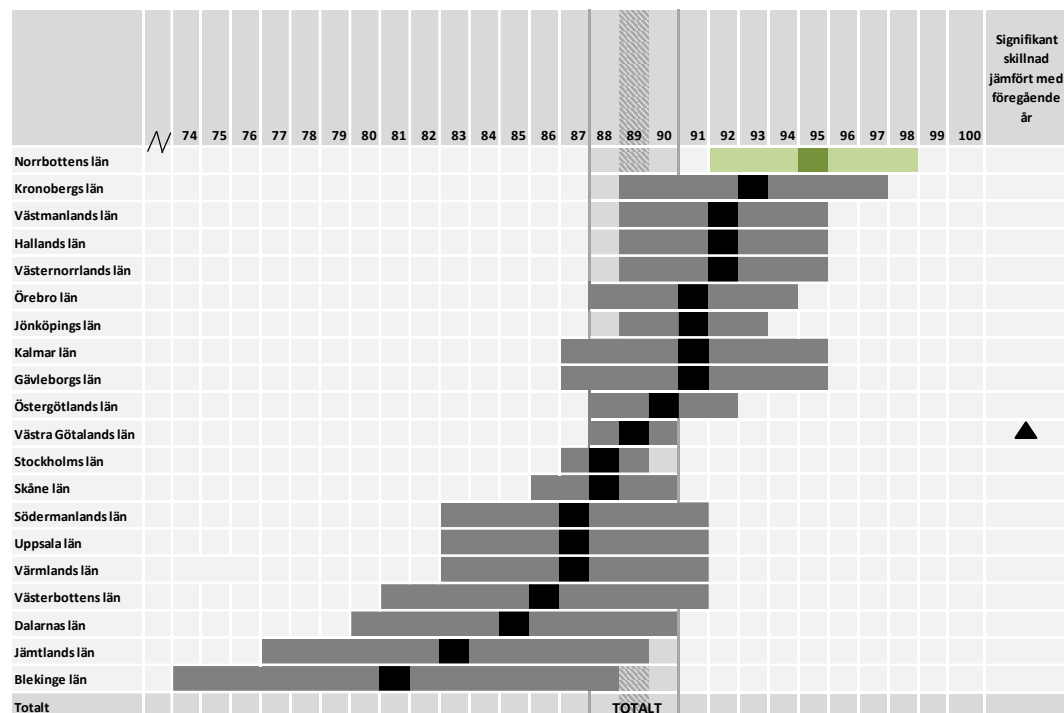
Inom merparten av länen⁴ var andelen i arbete året efter examen på samma nivå som i undersökningen 2020. Det var endast inom Västra Götalands län där det fanns en skillnad jämfört med 2020. Inom det länet var andel i arbete högre 2021 jämfört med 2020.

Inom Norrbottens län var andelen i arbete 95 procent, vilket var högre än det totala resultatet (89 procent). Resultaten för övriga län var i nivå med det totala resultatet.

Man bör dock vara aktsam vid jämförelser mellan län, bland annat på grund av att länen skiljer sig åt vad gäller exempelvis utbildningsutbud och arbetsmarknader, vilket påverkar förutsättningarna för andel i arbete.

⁴ Region avser den region där studierna bedrevs. Regionerna delas in utifrån NUTS (Nomenclature des Unités Territoriales Statistiques) som är en regionindelning som används inom EU för statistikredovisning. I rapporten redovisas regionerna efter NUTS2 där Sverige delas in i tre regioner; Östra Sverige, Södra Sverige och Norra Sverige. För mer information, se www.scb.se.

Diagram 8. Andel i arbete efter län, 2021.

Östra Sverige

Drygt 7 000 personer examinerades från utbildningar som bedrevs i regionen Östra Sverige. Dessa utgjorde 42 procent av samtliga examinerade som ingick i undersökningen.

I Östra Sverige ingår regionerna:

- Stockholm
- Södermanland
- Uppsala
- Västmanland
- Örebro
- Östergötland

För Östra Sverige var andel i arbete ett år efter examen 88 procent, vilket var i nivå med det totala resultatet för hela Sverige.

Det fanns inga skillnader i andel i arbete efter examen mellan utbildningsområdena i Östra Sverige och de totala resultaten för utbildningsområdena.

Södra Sverige

I Södra Sverige ingick drygt 7 700 examinerade, vilket motsvarade 46 procent av samtliga examinerade i undersökningen.

I Södra Sverige ingår regionerna:

- Blekinge
- Gotland
- Halland
- Jönköping
- Kalmar
- Kronoberg
- Skåne
- Västra Götaland

För Södra Sverige var andel i arbete ett år efter examen 89 procent, vilket var detsamma som det totala resultatet för hela Sverige. Västra Götaland hade en högre andel i arbete jämfört med undersökningen 2020 (89 respektive 86 procent). Inom länet var cirka en av fyra examinerade inom utbildningsområdet Ekonomi, administration och försäljning.

Det fanns inga skillnader i andel i arbete efter examen mellan de aktuella utbildningsområdena i Södra Sverige och de totala resultaten för utbildningsområdena.

Norra Sverige

I Norra Sverige ingick närmare 2 100 examinerade, vilket motsvarar 12 procent av samtliga examinerade i undersökningen.

I Norra Sverige ingår regionerna:

- Dalarna
- Gävleborg
- Jämtland
- Norrbotten
- Värmland
- Västerbotten
- Västernorrland

För Norra Sverige var andel i arbete ett år efter examen 89 procent, vilket var detsamma som det totala resultatet för hela Sverige. Norrbottens län hade en högre andel i arbete än det totala resultatet för regionen samt för hela Sverige.

I regionen Norra Sverige var andel i arbete efter examen högre inom området Ekonomi, administration och försäljning än det totala resultatet för utbildningsområdet, 95 procent i Norra Sverige jämfört med 90 procent totalt.

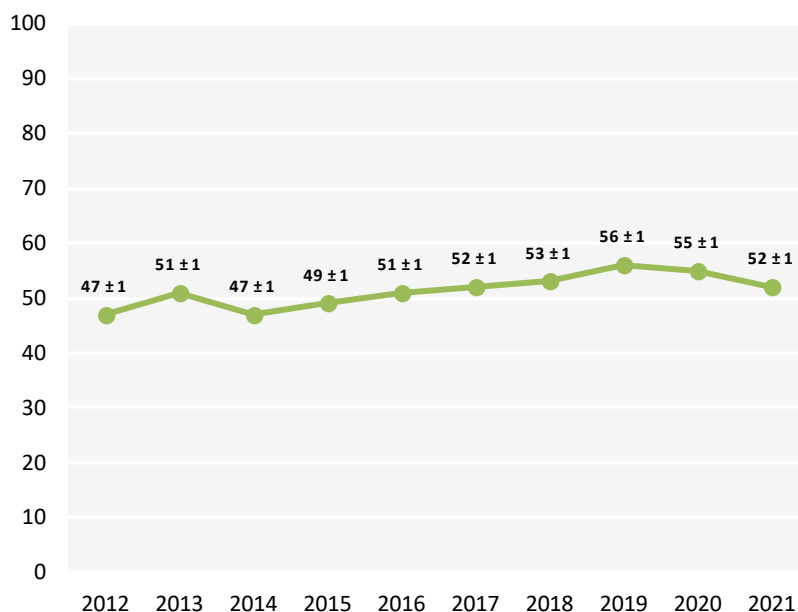
2.7 Över hälften hade jobb där de gjort LIA men andelen har minskat

Lärande i arbete (LIA) är en viktig del av arbetslivets medverkan inom yrkeshögskoleutbildningarna. Under LIA-perioderna ska den studerande under

handledning på en arbetsplats tillgodogöra sig ny kunskap samt öva och utveckla sin förmåga att tillämpa sina kunskaper i en verklig arbetsmiljö.

Drygt hälften (52 procent) av de examinerade med arbete året efter examen hade genomfört LIA hos sin arbetsgivare. Detta var lägre än 2020 då motsvarande andel var 55 procent.

Diagram 9. Examinerade som genomförde någon LIA-kurs hos sin nuvarande arbetsgivare, 2012–2021.

Det fanns skillnader mellan utbildningsområdena och det totala resultatet.

Samhällsbyggnad och byggt teknik, Teknik och tillverkning samt Transporttjänster hade en högre andel som genomfört LIA hos sin arbetsgivare jämfört med det totala resultatet. För Transporttjänster har andelen varit högre än det totala resultatet sedan 2012.

Inom fyra utbildningsområden var andelen som genomfört LIA hos sin nuvarande arbetsgivare lägre jämfört med det totala resultatet (Data/It, Journalistik och information, Hotell, restaurang och turism samt Säkerhetstjänster).

Det fanns inga skillnader mellan män och kvinnor i andelen som hade arbete hos arbetsgivare där de genomfört LIA. Andelen var däremot högre bland inrikes födda (53 procent) jämfört med utrikes födda (47 procent).

2.8 LIA under coronapandemin

I spåren av coronapandemin har vissa utbildningar haft problem med att genomföra LIA. Detta då det bland annat har varit svårt att hitta arbetsgivare som vill ta emot studerande för LIA-perioder när situationen för många företag har varit pressad och dessutom distansarbete har varit vanligare. En ansträngd arbetsmarknad kan därmed ha påverkat möjligheterna att bedriva LIA på samma sätt som innan.

När examinerade gör sin LIA hos en arbetsgivare får de möjlighet att visa sina kunskaper och färdigheter. Det är möjligt att en minskad möjlighet till fysisk närvaro på arbetsplatsen även innebär en minskad möjlighet att visa sitt kunnande och knyta kontakter. Detta

skulle i sin tur kunna ha en negativ påverkan på möjligheten att få ett arbete på sin LIA-plats.

Av de examinerade som ingick i undersökningen 2021 uppgav 72 procent att de helt eller delvis genomfört LIA under pandemin⁵. Av dessa uppgav 9 procent att de, till följd av pandemin, hade genomfört LIA helt på annat vis än fysiskt på arbetsplatsen medan 32 procent uppgav att de delvis hade genomfört LIA på annat vis än fysiskt på arbetsplatsen. Mer än hälften (56 procent) av de som genomfört LIA under pandemin uppgav däremot att de genomfört LIA fysiskt på arbetsplatsen.

För dem som hade LIA under pandemin var andelen i arbete året efter examen högre bland dem som hade LIA fysiskt på arbetsplatsen jämfört med dem som, till följd av pandemin, helt eller delvis genomfört LIA på annat vis. Bland de som under pandemin endast genomfört LIA fysiskt på arbetsplats var 91 procent i arbete. Motsvarande andelar för de som genomfört LIA helt respektive delvis på annat vis var 77 respektive 86 procent.

Av de som var anställda⁶ året efter examen och genomfört LIA helt på ett alternativt sätt under pandemin uppgav 41 procent av de var anställda hos en arbetsgivare där de genomfört en LIA.⁷ Motsvarande andel för de som uppgav att de under pandemin endast genomfört LIA fysiskt på en arbetsplats var högre, 58 procent. Resultaten ger därmed stöd åt tolkningen att en minskad fysisk närvaro på LIA minskar möjligheterna för att vara i arbete efter examen.

De examinerade som helt eller delvis hade ett alternativt upplägg på LIA under pandemin tillfrågades även om hur nöjda de var med upplägget. Cirka 80 procent uppgav att de var nöjda med det alternativa upplägget, varav 31 procent uppgav att de var mycket nöjda och 48 procent uppgav att de var ganska nöjda. På motsvarande vis uppgav cirka 20 procent att de var missnöjda med det alternativa upplägget, varav 5 procent mycket missnöjda och 14 procent ganska missnöjda.

2.9 Cirka två av tio gick tillbaka till samma arbetsgivare

De examinerade tillfrågades även om de efter utbildningen arbetade hos samma arbetsgivare som före utbildningen. Totalt gick 18 procent av de examinerade tillbaka till den arbetsgivare de hade före utbildningen, vilket var i nivå med 2020, då andelen var 17 procent men högre än perioden 2016–2019 då andelen varierade mellan 13 och 15 procent. Högst andel 2021 fanns, precis som tidigare år, inom Hälso- och sjukvård samt socialt arbete (36 procent), Pedagogik och undervisning (32 procent) och Säkerhetstjänster (31 procent). Områdena Hälso- och sjukvård samt socialt arbete och Säkerhetstjänster är de utbildningsområden som under flera år har haft de högsta andelarna av examinerade som återgått till sin tidigare arbetsgivare.

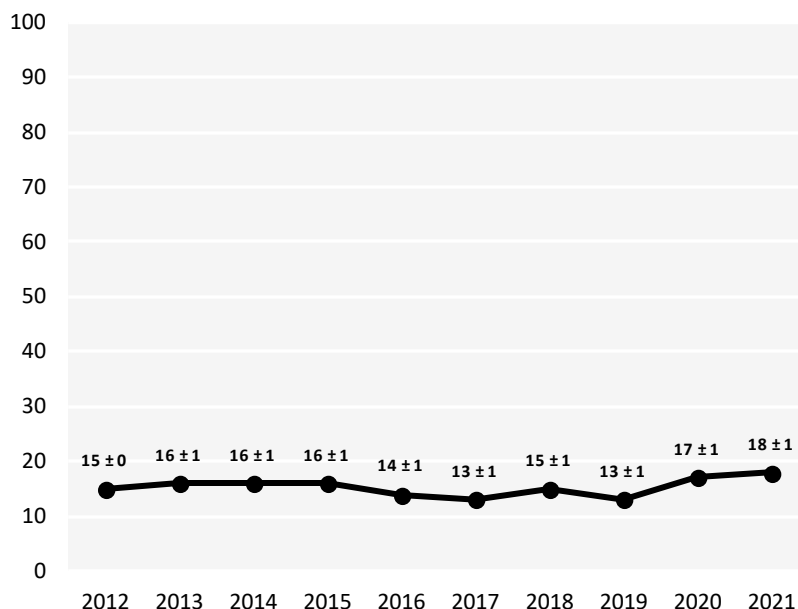
Lägst andel hade Data/It, Kultur, media och design samt Ekonomi, administration och försäljning där andelarna varierade mellan 8 och 11 procent.

⁵ "Under pandemin" definierades som mars 2020 och framåt.

⁶ Anställda avser samtliga i arbete exklusive egenföretagare.

⁷ Notera att frågan om anställning vid arbetsplats där de genomfört LIA avser hela utbildningen. Då YH-utbildningar kan innehålla flera LIA-kurser samt att en studerande kan genomföra LIA på olika arbetsplatser kunde vi inte särskilja vilken LIA som har skett hos den nuvarande arbetsgivaren. Därmed finns det en viss osäkerhet i de presenterade resultaten.

Diagram 10. Examinerade som arbetar hos samma arbetsgivare som innan utbildningen, 2012–2021.

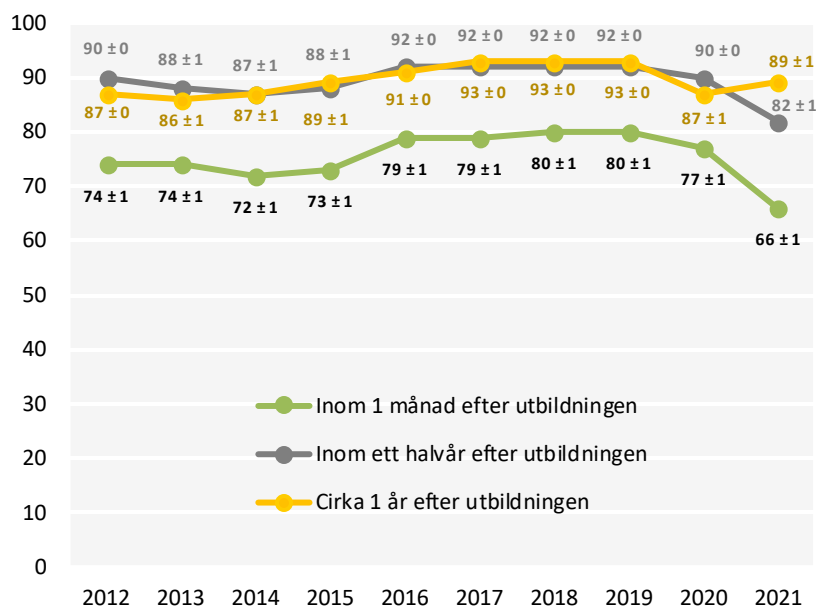
2.10 Minskad andel i arbete en månad respektive ett halvår efter examen

Andelen i arbete året efter examen⁸ var i nivå med motsvarande andel i undersökningen 2020. Däremot fanns det skillnader i hur stor andel av de examinerade som uppgav att de var i arbete inom en respektive sex månader efter examen. I undersökningen 2021 var 66 procent i arbete inom en månad och 82 procent inom sex månader. Motsvarande andelar 2020 var 77 respektive 90 procent. Gällande andel i arbete en respektive sex månader efter examen, så var resultaten i undersökningen 2021 de lägsta uppmätta under perioden 2012–2021. Andelen som hade ett arbete innan examen var också lägre 2021 (51 procent) jämfört med 2019 och 2020 då motsvarande andelar var 64 respektive 60 procent. Minskningarna var sannolikt en effekt av coronapandemin då en majoritet av de examinerade 2020 avslutade utbildningen under en period av försvagad arbetsmarknad, vilket kan ha förlängt tiden till arbete.

I den föregående undersökningen (2020, med avseende på examinerade 2019) var andelen i arbete ett halvår efter examen högre än vid undersökningstillfället (cirka ett år efter examen). Tidigare år har andelen i arbete vid undersökningstillfället varit högre eller i nivå med andelen i arbete inom ett halvår efter examen. Avvikelsen under 2020 var troligen en effekt av coronapandemin eftersom undersökningen genomfördes under hösten 2020 då konsekvenserna av coronapandemin hunnit slå igenom. I undersökningen 2021 var resultaten tillbaka i det tidigare mönstret där andelen i arbete cirka ett år efter examen var högre eller i nivå med andelen i arbete ett halvår efter examen.

⁸ "Året efter examen" är undersökningens mätillfälle som var i september–november 2021. Av de examinerade 2020 som ingick i undersökningen tog cirka 65 procent sin examen i maj–juni, cirka 15 procent i december och resterande var spridda över året. För de som tog examen tidigt eller sent under 2020 kan det ha gått längre respektive kortare tid än ett år vid undersökningens mätillfälle.

Diagram 11. Andel i arbete inom en månad efter utbildningen, inom ett halvår efter utbildningen samt cirka ett år efter utbildningen, 2012–2021.

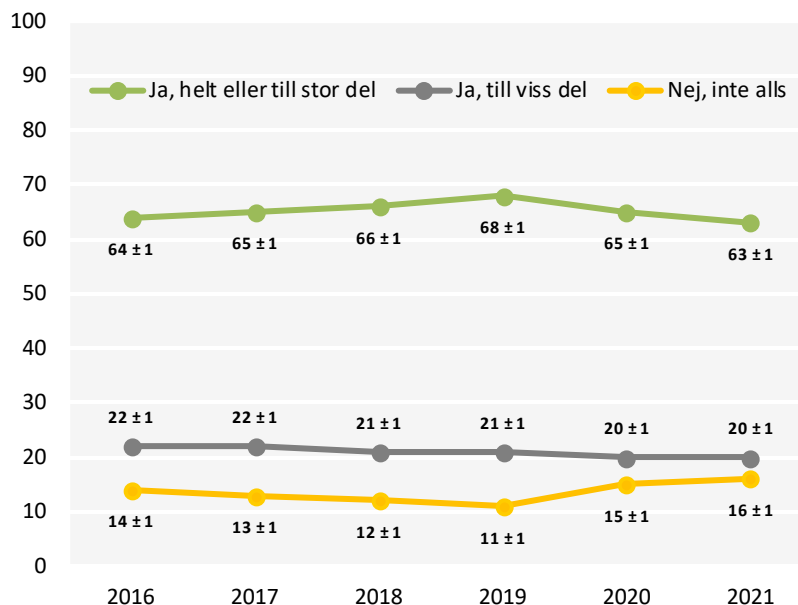

2.11 Merparten ansåg att utbildningen var en förutsättning för att få arbete

Merparten (83 procent) av de examinerade som hade arbete efter utbildningen ansåg att utbildningen åtminstone till viss del⁹ var en förutsättning för att få sitt nuvarande arbete. Det var 63 procent som uppgav att utbildningen helt eller till stor del var en förutsättning för att få arbetet, 20 procent uppgav till viss del och 16 procent uppgav att utbildningen inte alls var en förutsättning för att få arbetet. Jämfört med 2020 var det inga statistiskt säkerställda förändringar i andelen som ansåg att utbildningen var en förutsättning.

⁹ Begreppet "åtminstone till viss del" är en hopslagning av de två svarsalternativen "Ja, helt eller till stor del" och "Ja, till viss del".

Diagram 12. Andel i arbete som ansåg att utbildningen var en förutsättning för att de skulle få sitt nuvarande arbete, 2016–2021.

Inom tre av utbildningsområdena var andelen som uppgav att utbildningen helt eller till stor del var en förutsättning för att få arbetet högre än det totala resultatet. I likhet med 2020 var andelarna högre inom Data/It, Ekonomi, administration och försäljning samt Transporttjänster, där andelarna varierade mellan 68 och 73 procent.

Inom fyra områden var det en lägre andel som uppgav att utbildningen helt eller till största delen var en förutsättning för att få arbetet jämfört med det totala resultatet. Lägst andel fanns inom Hotell, restaurang och turism med 26 procent. De tre övriga områdena med lägre resultat än det totala resultatet var Journalistik och information, Säkerhetstjänster samt Teknik och tillverkning. Inom dessa tre områden varierade andelarna mellan 49 och 57 procent. Inom Hotell, restaurang och turism var det 40 procent av de examinerade som uppgav att deras utbildning inte alls var en förutsättning för att få arbetet. Utbildningsområdet Hotell, restaurang och turism hade en relativt låg överensstämmelse mellan de examinerades utbildning och arbete, vilket skulle kunnat påverka dessa resultat (för mer information om överensstämmelse, se kapitel 3).

Det fanns inga skillnader mellan könen eller mellan inrikes- och utrikes födda vad gäller andelen som ansåg att utbildningen helt eller till stor del var en förutsättning för att få det aktuella arbetet.

Bland dem som var 40 år eller äldre uppgav 20 procent att utbildningen inte alls var en förutsättning för att få arbetet. Det var en högre andel jämfört med övriga åldersgrupper där andelen varierade mellan 14 och 15 procent. En anledning kan vara att de examinerade som var 40 år och äldre i större utsträckning var kvar hos samma arbetsgivare som före utbildningen.

2.12 Majoriteten använder sig av det de lärt sig under utbildningen

Majoriteten av de med arbete uppgav att det åtminstone till viss del¹⁰ använder sig av det de lärt sig på utbildningen i sitt arbete, 87 procent – varav 49 procent helt eller i stor utsträckning och 38 procent till viss del. Det var 11 procent som uppgav att de inte alls använde sig av det de lärt sig på utbildningen i arbetet. Jämfört med 2020 var det inga skillnader i andelen som uppgav att de använde det de lärt sig på utbildningen.

Inom Hotell, restaurang och turism samt Journalistik och information uppgav en högre andel att de inte alls använde det de lärt sig på utbildningen i sitt nuvarande arbete. Andelarna för dessa två områden var 29 respektive 21 procent, vilket är högre än det totala resultatet som var 11 procent. Inom områdena Hälso- och sjukvård samt socialt arbete och Lantbruk, djurvård, trädgård, skog och fiske var däremot andelen som uppgav att de helt eller i stor utsträckning använder det de har lärt sig på utbildningen högre än det totala resultatet, 60 respektive 63 procent jämfört med det totala resultat som var 49 procent.

Andelen som uppgav att de helt eller till största delen använde sig av det de lärt sig på utbildningen i arbetet var högre bland kvinnor än bland män, 50 procent jämfört med 47 procent. Andelen var även högre för dem som var 30 år eller äldre jämfört med dem som var 29 år eller yngre. Det fanns däremot inga skillnader mellan inrikes- och utrikes födda.

2.13 Mer kvalificerade arbetsuppgifter efter utbildning

Av de examinerade som hade arbete året efter examen uppgav 65 procent att de hade fått mer kvalificerade arbetsuppgifter efter sin utbildning. Andelen var i nivå med 2020 men lägre än 2019 då 71 procent hade fått mer kvalificerade arbetsuppgifter.

Det fanns en viss variation mellan områdena; inom Data/It uppgav en högre andel att de hade fått mer kvalificerade arbetsuppgifter efter utbildningen jämfört med det totala resultatet, 71 procent jämfört med 65 procent.

Män uppgav i högre grad än kvinnor att de hade fått mer kvalificerade arbetsuppgifter efter utbildningen, 70 procent jämfört med 62 procent. Detsamma gäller inrikes födda jämfört med utrikes födda, 66 procent jämfört med 61 procent. Inom åldersgruppen 29 år eller yngre uppgav de i högre grad att de fått mer kvalificerade arbetsuppgifter jämfört med dem som var 30 år eller äldre, 72 procent jämfört med 61 procent.

¹⁰ Begreppet "åtminstone till viss del" är en hopslagning av de två svarsalternativen "Helt eller i stor utsträckning" och "I viss utsträckning".

Tabell 1. Andel i arbete som uppgav att de hade mer kvalificerade arbetsuppgifter efter utbildningen 2013 – 2021.*

Utbildningsområde	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Stora områden									
Data/IT	78 ± 4	59 ± 3	71 ± 3	69 ± 3	72 ± 3	73 ± 3	71 ± 3	74 ± 3	71 ± 3
Ekonomi, administration och försäljning	72 ± 1	67 ± 1	72 ± 1	71 ± 1	72 ± 2	74 ± 1	73 ± 1	70 ± 1	68 ± 2
Hälso- och sjukvård samt socialt arbete	58 ± 2	56 ± 2	56 ± 2	64 ± 2	64 ± 2	59 ± 2	66 ± 2	59 ± 2	59 ± 2
Samhällsbyggnad och byggt teknik	75 ± 3	70 ± 2	73 ± 2	74 ± 2	75 ± 2	77 ± 2	78 ± 2	72 ± 2	69 ± 3
Teknik och tillverkning	69 ± 2	60 ± 2	65 ± 2	68 ± 2	70 ± 2	72 ± 2	75 ± 3	69 ± 3	67 ± 3
Övriga områden									
Friskvård och kroppsvård	72 ± 7	61 ± 8	68 ± 8	63 ± 8	48 ± 11	70 ± 10	..	45 ± 14	45 ± 14
Hotell, restaurang och turism	66 ± 3	62 ± 4	65 ± 4	65 ± 4	69 ± 4	68 ± 4	67 ± 5	60 ± 5	50 ± 6
Journalistik och information	70 ± 11	68 ± 12	70 ± 9	61 ± 9	55 ± 7	84 ± 6	77 ± 6	66 ± 7	55 ± 7
Juridik	78 ± 9	74 ± 10	75 ± 8	84 ± 7	87 ± 6	68 ± 7	76 ± 7	72 ± 9	62 ± 12
Kultur, media och design	71 ± 4	60 ± 4	67 ± 5	71 ± 4	73 ± 4	68 ± 4	73 ± 5	70 ± 4	68 ± 4
Lantbruk, djurvård, trädgård, skog och fiske	50 ± 4	46 ± 4	54 ± 4	56 ± 5	57 ± 5	55 ± 5	56 ± 5	58 ± 5	63 ± 5
Pedagogik och undervisning	62 ± 6	72 ± 7	59 ± 6	56 ± 7	71 ± 8	69 ± 6	60 ± 9	51 ± 5	55 ± 6
Säkerhetstjänster	52 ± 9	48 ± 9	..	35 ± 9	59 ± 7	62 ± 6	71 ± 11	56 ± 9	71 ± 7
Transporttjänster	72 ± 3	69 ± 3	65 ± 5	73 ± 4	74 ± 4	76 ± 3	74 ± 3	68 ± 4	65 ± 4
Totalt alla utbildningsområden	68 ± 1	63 ± 1	67 ± 1	68 ± 1	70 ± 1	70 ± 1	71 ± 1	67 ± 1	65 ± 1

* Avser det år som undersökningen genomfördes, det vill säga året efter studerandes examen.

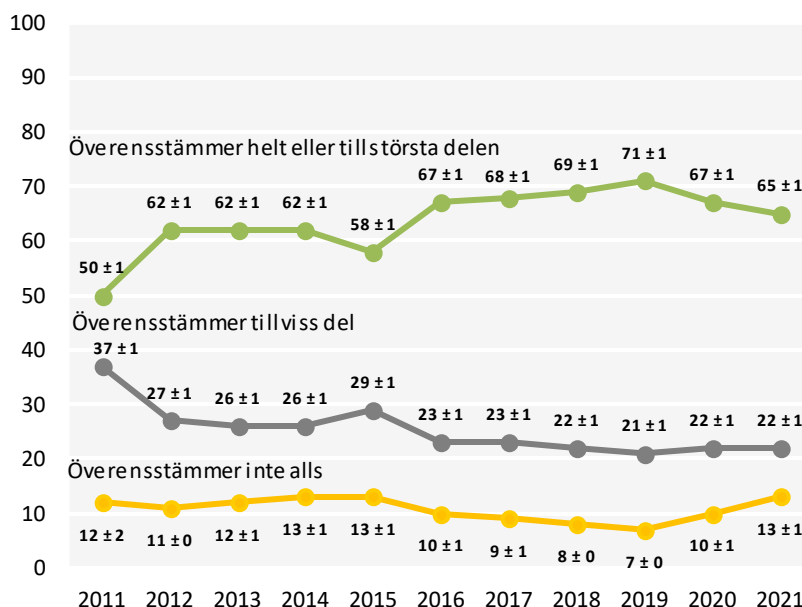
3 Oförändrad överensstämmelse mellan arbete och utbildning

Av dem som hade ett arbete året efter examen uppgav 65 procent att de hade ett arbete som helt eller till största delen överensstämde med utbildningen. Det var i nivå med 2020, men lägre än 2019 då andelen var 71 procent. Därtill var det 22 procent som hade ett arbete som överensstämde till viss del, vilket var i nivå med de två föregående åren. Det var 13 procent som uppgav att arbetet inte alls överensstämde med utbildningen, vilket var den högsta nivån sedan 2015.

Om man slår ihop svarsalternativen "helt eller till största delen" och "till viss del", var andelen vars arbete överensstämde med utbildningen 87 procent 2021. Andelen var i nivå med 2020, men en minskning jämfört med 2019.

De två senare undersökningarna (2020 och 2021) genomfördes under coronapandemin. Gemensamt för dessa var att andelen som uppgav att de hade ett arbete som helt eller till största delen överensstämde med utbildningen var lägre än i 2019 års undersökning som genomfördes före pandemin. På motsvarande vis var andelen som uppgav att arbetet inte alls överensstämde med utbildningen högre i undersökningarna 2020 och 2021 jämfört med 2019.

Diagram 13. Arbetets överensstämmelse med utbildningen, 2011–2021.

Bland dem som uppgav att arbetet inte alls överensstämde med utbildningen var den främsta orsaken att det var svårt att få ett jobb överhuvudtaget. Detta har även tidigare år uppgetts vara en av de främsta orsakerna till att arbetet inte alls överensstämmer med utbildningen. Under åren 2020 och 2021 var det dock en högre andel som angav detta svarsalternativ än tidigare år, 41 procent 2020 respektive 43 procent 2021 jämfört med 29 procent 2019.

3.1 Skillnader och förändringar inom områden

Det fanns en spridning mellan utbildningsområdena vad gäller andelen vars arbete helt eller till största delen överensstämde med utbildningen. Det var fyra områden som hade en högre andel än totalen: Data/IT, Ekonomi, administration och försäljning, Lantbruk, djurvård, skog och fiske samt Transporttjänster. Där varierade andelen mellan 70 och 75 procent jämfört med 65 procent för totalen.

Fem områden hade i stället ett lägre resultat än totalen: Samhällsbyggnad och byggt teknik, Teknik och tillverkning, Pedagogik och undervisning, Säkerhetstjänster samt Hotell, restaurang och turism. Inom de fyra förstnämnda varierade andelen mellan 53 och 60 procent. Inom Hotell, restaurang och turism var motsvarande andel 30 procent, vilket var i nivå med 2020 men lägre än 2019.

Inom två utbildningsområden ökade andelen som uppgav att arbetet överensstämde helt eller till största delen med utbildningen jämfört med 2020. Det var Friskvård och kroppsvård samt Säkerhetstjänster. Det ska dock noteras att de är två relativt små områden där det kan ske stora förändringar mellan åren.

På motsvarande vis var det två utbildningsområden som hade en minskad andel som uppgav att arbetet överensstämde helt eller till största delen med utbildningen jämfört med 2020. Det var Ekonomi, administration och försäljning samt Samhällsbyggnad och byggt teknik.

Diagram 14. Andel i arbete som överensstämmer helt eller till största delen med utbildningen i stora utbildningsområden, 2021.

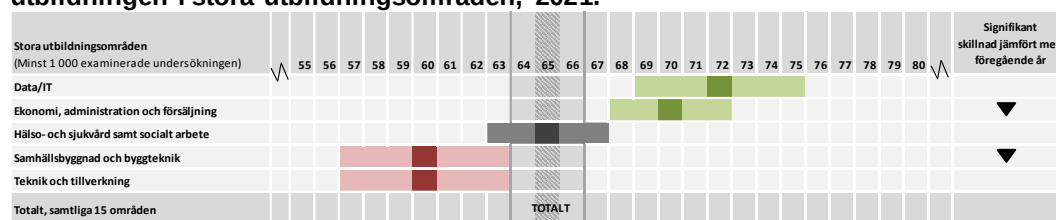
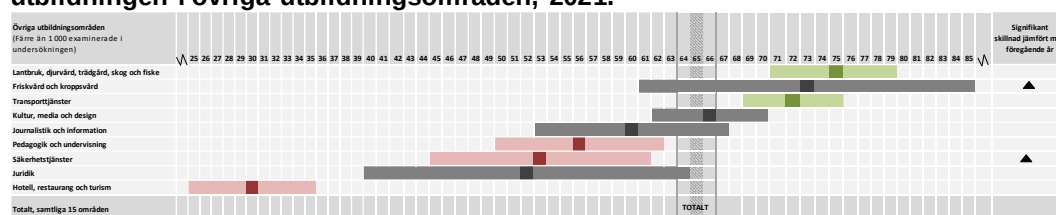

Diagram 15. Andel i arbete som överensstämmer helt eller till största delen med utbildningen i övriga utbildningsområden, 2021.

Not: Observera att de två diagrammen ovan har olika skalor.

3.2 Skillnader mellan kön, ålder och inrikes- och utrikes födda

Kvinnor och män svarande i lika hög utsträckning att arbetet helt eller till största delen överensstämde med utbildningen respektive att arbetet inte alls överensstämde med utbildningen. Däremot angav männen i högre utsträckning svarsalternativet till viss del jämfört med kvinnorna, 24 procent jämfört med 21 procent.

Det fanns även vissa skillnader mellan könen inom utbildningsområdena. Om man tittar på dem som angav att arbetet överensstämmer helt eller till största delen med utbildningen, så hade män en högre andel än kvinnorna inom två områden: Kultur, media och design samt Pedagogik och undervisning. Inom båda områdena hade männen 23 procentenheter högre andel än kvinnorna. Inom Ekonomi, administration och försäljning

var det i stället en högre andel kvinnor som angav att arbetet överensstämde helt eller till största delen med utbildningen, 72 procent jämfört med 62 procent för männen.

Av dem som uppgav att de hade ett arbete som inte alls överensstämde med utbildningen svarade både män och kvinnor att det främst berodde på att det var svårt att överhuvudtaget få ett arbete, 41 procent för kvinnorna och 47 procent för männen. Näst vanligaste svaret bland män var att de saknade den erfarenhet som krävdes (30 procent), medan näst vanligaste svaret bland kvinnor var mer jämnt fördelat på övriga svarsalternativ¹¹.

Totalt sett var det inga skillnader mellan åldersgrupperna 29 år eller yngre och 30 år eller äldre vad gäller andelen som uppgav att de hade ett arbete som överensstämde helt eller till största delen med utbildningen. Det fanns dock vissa skillnader inom utbildningsområdena. Inom Lantbruk, djurvård, trädgård, skog och fiske uppgav de som var 29 år eller yngre i högre grad att de hade ett arbete som överensstämde helt eller till största delen med utbildningen än de som var 30 år eller äldre, 84 procent jämfört med 68 procent. Inom Hotell, restaurang och turism var också överensstämmelsen högre inom den yngre åldersgruppen, 38 jämfört med 22 procent. Inom Samhällsbyggnad och byggt teknik hade i stället den äldre åldersgruppen en högre överensstämmelse än den yngre åldersgruppen, 64 procent jämfört med 53 procent. Inom övriga områden fanns det inga skillnader mellan dessa två åldersgrupper.

Inrikes födda uppgav i högre grad än utrikes födda att de hade ett arbete som överensstämde helt eller till största delen med utbildningen, 66 procent jämfört med 60 procent.

3.3 Skillnader i överensstämmelser mellan län

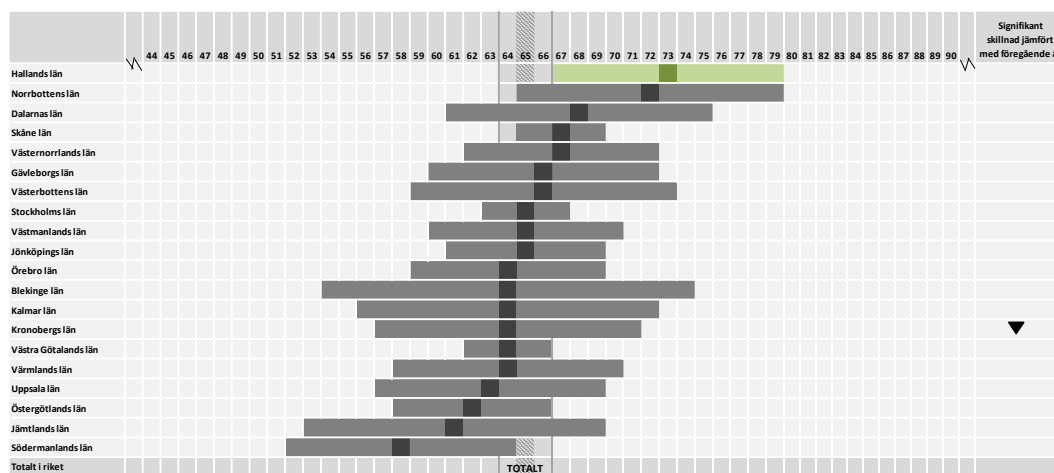
Hallands län hade ett högre resultat än yrkeshögskolan totalt vad gäller andelen vars arbete överensstämmer helt eller till största delen med utbildningen 2021, 73 procent jämfört med 65 procent totalt. För övriga län var det inga skillnader jämfört med det totala resultatet för hela riket.

För Kronobergs län minskade andel vars arbete överensstämmer helt eller till största delen med utbildningen mellan åren 2000 och 2021, från 81 procent till 64 procent. För övriga län var det inga skillnader jämfört med 2020.

Man bör dock vara aktsam vid jämförelser mellan län, bland annat på grund av att länen skiljer sig åt vad gäller utbildningsutbud och arbetsmarknad, vilket påverkar förutsättningarna.

¹¹ Svarsalternativen finns beskrivna i bilagan med frågeblanketten, se fråga 7.

Diagram 16. Andel i arbete som överensstämmer helt eller till största delen, län.

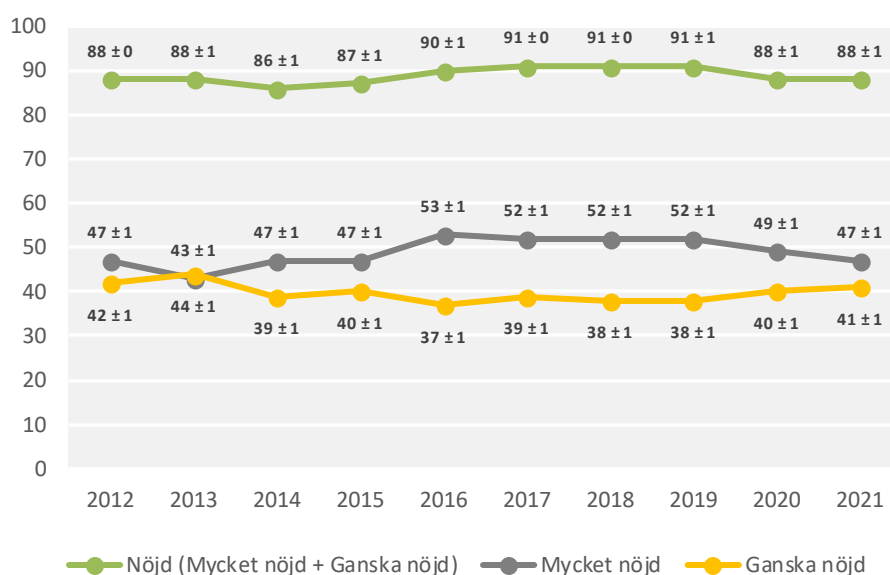

4 Majoriteten har positiva upplevelser av utbildningen

4.1 Majoriteten nöjda med utbildningen som helhet

Majoriteten av de examinerade, 88 procent, var nöjda¹² med sin utbildning som helhet. Knappt hälften (47 procent) var mycket nöjda medan 41 procent var ganska nöjda med utbildningen. Andelen nöjda 2021 var i nivå med 2020, men minskade jämfört med perioden 2017–2019 då 91 procent var nöjda med sin utbildning.

Diagram 17. Andel nöjda med utbildningen som helhet, 2012–2021.

Inom Hälso- och sjukvård samt socialt arbete, Lantbruk, djurvård, trädgård, skog och fiske samt inom Friskvård och kroppsvård var nöjdheten högre än det totala resultatet för samtliga utbildningsområden. Andelen nöjda var inom dessa områden mellan 93 och 95 procent, jämfört med det totala resultatet som var 88 procent. Inom Data/It, Journalistik och information samt inom Samhällsbyggnad och byggt teknik var nöjdheten däremot lägre än det totala resultatet. Inom dessa tre områden varierade andelen nöjda mellan 76 och 83 procent. I övriga områden fanns det inga skillnader jämfört med det totala resultatet 2021.

Jämfört med 2020 var det var inga skillnader i nöjdhet inom områdena. Jämfört med 2019 var nöjdheten i undersökningen 2021 lägre inom fyra områden: Ekonomi, administration och försäljning, Journalistik och information, Pedagogik och undervisning samt Samhällsbyggnad och byggt teknik.

Kvinnor var i högre utsträckning nöjda med sin utbildning än män, 89 procent jämfört med 85 procent. Inrikes födda var också nöjda i högre utsträckning än utrikes födda, 89 procent jämfört med 84 procent. Det fanns däremot ingen skillnad i nöjdhet mellan de olika åldersgrupperna.

¹² Begreppet "nöjd" är en hopslagning av de två svarsalternativen "mycket nöjd" och "ganska nöjd".

Tabell 2. Andel som var nöjda med utbildningen som helhet, 2012–2021 (mycket nöjd + ganska nöjd).

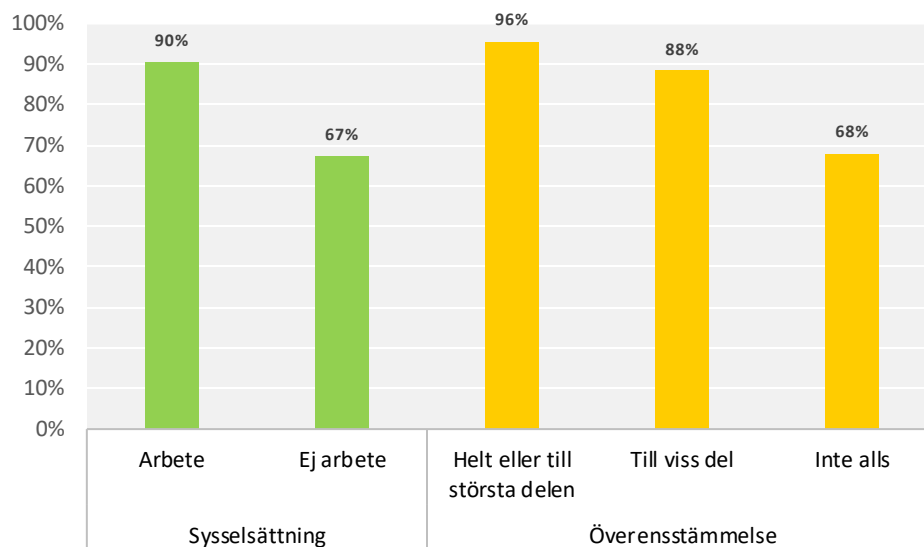
Utbildningsområde	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Stora områden										
Data/It	90 ± 2	87 ± 2	79 ± 3	84 ± 2	85 ± 2	91 ± 2	89 ± 2	84 ± 2	85 ± 2	83 ± 2
Ekonomi, administration och försäljning	89 ± 1	89 ± 1	88 ± 1	89 ± 1	91 ± 1	92 ± 1	93 ± 1	94 ± 1	92 ± 1	90 ± 1
Hälso- och sjukvård samt socialt arbete	95 ± 1	94 ± 1	93 ± 1	93 ± 1	94 ± 1	93 ± 1	92 ± 1	93 ± 1	93 ± 1	93 ± 1
Samhällsbyggnad och byggt teknik	88 ± 2	83 ± 2	81 ± 2	85 ± 2	88 ± 2	90 ± 2	91 ± 1	91 ± 2	86 ± 2	83 ± 2
Teknik och tillverkning	85 ± 1	81 ± 2	80 ± 2	81 ± 2	86 ± 2	88 ± 2	89 ± 1	89 ± 2	86 ± 2	86 ± 2
Övriga områden										
Friskvård och kroppsvård	87 ± 2	93 ± 4	95 ± 4	90 ± 5	98 ± 2	92 ± 6	96 ± 4	..	86 ± 9	95 ± 5
Hotell, restaurang och turism	89 ± 2	91 ± 2	87 ± 2	92 ± 2	91 ± 2	90 ± 2	85 ± 3	86 ± 3	83 ± 3	83 ± 4
Journalistik och information	86 ± 5	..	89 ± 9	86 ± 6	83 ± 6	73 ± 6	95 ± 3	91 ± 4	85 ± 5	76 ± 6
Juridik	..	97 ± 3	97 ± 4	85 ± 7	98 ± 2	100 ± 0	87 ± 5	83 ± 6	88 ± 6	83 ± 8
Kultur, media och design	87 ± 2	87 ± 3	85 ± 3	83 ± 4	87 ± 3	88 ± 3	84 ± 3	86 ± 3	85 ± 2	88 ± 3
Lantbruk, djursjukvård, trädgård, skog och fiske	86 ± 2	87 ± 2	95 ± 2	90 ± 2	95 ± 2	96 ± 2	95 ± 2	93 ± 3	93 ± 3	95 ± 2
Pedagogik och undervisning	84 ± 3	87 ± 4	89 ± 5	90 ± 3	88 ± 4	97 ± 3	84 ± 4	95 ± 4	77 ± 4	85 ± 4
Säkerhetstjänster	62 ± 7	64 ± 8	67 ± 7	68 ± 12	66 ± 9	83 ± 5	82 ± 6	89 ± 8	71 ± 8	85 ± 6
Transporttjänster	86 ± 2	88 ± 2	88 ± 2	89 ± 3	94 ± 2	93 ± 2	96 ± 1	91 ± 2	85 ± 3	87 ± 2
Totalt alla utbildningsområden	88 ± 0	88 ± 1	86 ± 1	87 ± 1	90 ± 1	91 ± 0	91 ± 0	91 ± 1	88 ± 1	88 ± 1

4.2 Andel nöjda efter sysselsättning och arbetets överensstämmelse med utbildning

Nöjdheten med utbildningen varierade beroende på om den examinerade hade ett arbete eller inte efter utbildningen samt om arbetet överensstämde med utbildningen eller inte. Andelen som var nöjda med utbildningen var högre bland de examinerade som hade ett arbete året efter examen jämfört med dem som inte hade ett arbete, 90 procent jämfört med 67 procent. De som hade ett arbete som överensstämde med utbildningen var också i större utsträckning nöjda med utbildningen. Bland de examinerade, vars arbete överensstämde helt eller till största delen med utbildningen, var 96 procent nöjda med

utbildningen som helhet. Andelen nöjda bland dem som hade ett arbete som inte alls överensstämde med utbildningen var 68 procent, det vill säga i nivå med dem som inte hade något arbete. Samtliga resultat ovan var i nivå med motsvarande resultat i undersökningen 2020.

Diagram 18. Andel nöjda med utbildningen som helhet efter den examinerades sysselsättning och arbetets överensstämmelse med utbildningen, 2021.

Not: De redovisade procenttalen har en felmarginal på max ± 2 procentenheter.

4.3 Majoriteten har lärt sig det de behöver, åtminstone till viss del

De flesta examinerade som hade ett arbete efter utbildningen (87 procent), uppgav att de åtminstone till viss del fått lära sig vad de behövde för att utföra sitt nuvarande arbete.¹³ Närmare hälften (47 procent) tyckte att de helt eller i stor utsträckning fått lära sig det de behövde, vilket var lägre än 2020 då motsvarande andel var 51 procent. Det var 40 procent som svarade att de i viss utsträckning fått lära sig det de behövde, vilket var i nivå med 2020.

Andelen examinerade som uppgav att de helt eller i stor utsträckning hade lärt sig det de behövde för att utföra sitt nuvarande arbete varierade mellan utbildningsområdena. Inom områdena Hälso- och sjukvård samt socialt arbete, Lantbruk, djurvård, trädgård, skog och fiske, Transporttjänster samt inom Friskvård och kroppsvård var andelen högre än den totala andelen som var 47 procent. Inom dessa fyra områden varierade andelen mellan 57 och 76 procent. Det omvända gällde inom områdena Teknik och tillverkning, Hotell, restaurang och turism, Journalistik och information, Juridik samt Samhällsbyggnad och byggt teknik. Bland dessa områden varierade andelen mellan 21 procent och 38 procent, lägst inom Hotell, restaurang och turism och högst inom Teknik och tillverkning.

Det var två utbildningsområden som hade en ökning i andelen som ansåg att de helt eller i stor utsträckning lärt sig det de behöver för att kunna utföra sitt nuvarande arbete jämfört med 2020: Friskvård och kroppsvård samt Säkerhetstjänster. De här områdena är emellertid relativt små, vilket gör att andelarna kan variera mer mellan åren jämfört med de större områdena. På motsvarande vis var det två områden där motsvarande andel

¹³ Begreppet "åtminstone till viss del" är en hopslagning av de två svarsalternativen "Helt eller i stor utsträckning" och "I viss utsträckning".

minskade mellan 2020 och 2021. Det var Ekonomi, administration och försäljning (från 55 till 49 procent) och Teknik och tillverkning (från 47 till 38 procent).

Kvinnor ansåg i högre grad än män att de helt eller i stor utsträckning har lärt sig det de behövde för att utföra nuvarande arbete, 49 procent jämfört med 44 procent. Det var i sin tur en högre andel män som ansåg att de till viss del lärt sig det de behövde, 44 procent jämfört med 38 procent bland kvinnor. Motsvarande skillnader mellan könen har funnits sedan 2016.

Inom åldersgruppen 30 år eller äldre var en högre andel som uppgav att de helt eller till stor del lärt sig det som behövdes för arbetet jämfört med dem som var 29 år eller yngre, 50 procent jämfört med 43 procent.

Det var ingen skillnad mellan inrikes födda och utrikes födda i andel som uppgav att de helt eller till stor del lärt sig det som behövdes för arbetet. Detta var i likhet med de tre föregående åren.

5 Redovisning per utbildningsområde

5.1 Stora utbildningsområden

Det är fem utbildningsområden som räknas som stora områden. Dessa områden är:

- Data/It
- Ekonomi, administration och försäljning
- Hälso- och sjukvård samt socialt arbete
- Samhällsbyggnad och byggteknik
- Teknik och tillverkning

Totalt ingick drygt 12 900 examinerade från de stora utbildningsområdena i undersökningen 2021. Det motsvarar 77 procent av de 16 800 examinerade i undersökningen.

5.1.1 Data/It

Inom Data/It ryms inriktningar inom systemutveckling och programmering, datavetenskap samt informations- och kommunikationsteknik (IKT). Inom dessa inriktningar finns i sin tur utbildningar mot bland annat programmering, utvecklare, mjukvarutestare, It-säkerhet och nätverkstekniker. Totalt ingick närmare 1 500 examinerade från utbildningar inom Data/It i undersökningen 2021.

Mellan undersökningen 2019 och 2020 gjordes justeringar i klassificeringen av utbildningarna där utbildningar inom spelgrafik och speldesign flyttats från utbildningsområde Data/It till Kultur, media och design.¹⁴ Denna justering gäller undersökningen 2020 och 2021, vilket gör att resultaten för Data/It inte är helt jämförbara med resultaten innan 2020. Examinerade på utbildningar inom spelgrafik och speldesign utgjorde tidigare drygt en tiondel av de examinerade inom Data/It.

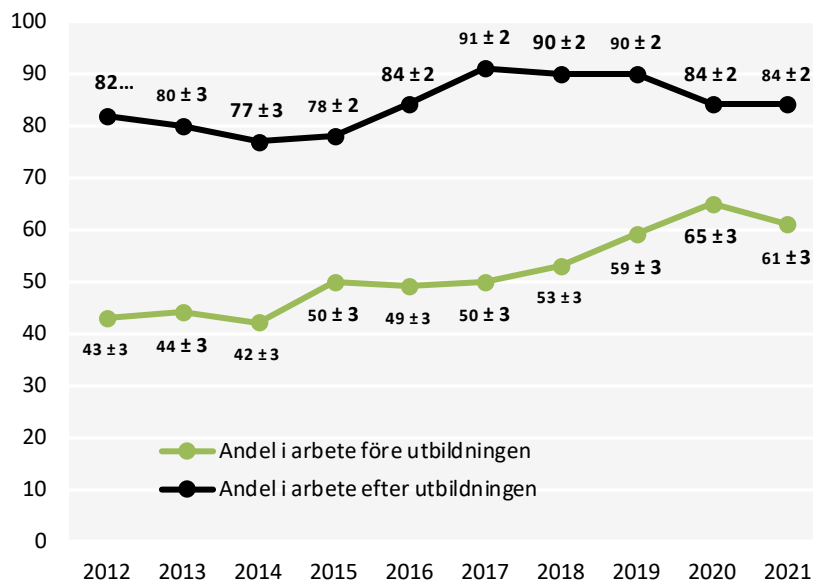
Andel i arbete

Av de examinerade inom Data/It hade 84 procent ett arbete året efter examen, vilket även var fallet 2020. Under perioden 2017–2019 var motsvarande andel högre, 90–91 procent.

Andelen i arbete före utbildningen har ökat över tid, från 43 procent 2012 till 61 procent 2021. Skillnaden mellan andelen i arbete före och efter utbildningen var 23 procentenheter 2021, vilket kan jämföras med 31 procentenheter 2019 och 19 procentenheter 2020. Trots att skillnaden var mindre under 2020 och 2021 jämfört med tidigare år var Data/It ett av de områden som 2021 hade störst skillnad mellan andel i arbete före och efter utbildningen.

¹⁴ Indelningen av yrkeshögskoleutbildningarna i utbildningsområden bygger på svensk utbildningsnomenklatur (SUN) som är en klassificering av utbildningar som SCB ansvarar för. Under 2019 fastställde SCB en ny version av SUN, benämnd SUN 2020. De utbildningar som från och med 2020 års undersökning baseras på är klassificerade enligt SUN 2020. För tidigare års undersökningar är utbildningarna klassificerade enligt den tidigare versionen SUN 2000. Vissa justeringar har också gjorts i samband med kodningen av SUN 2020. Utbildningar inom spelgrafik och speldesign har flyttats från Data/It till Kultur, media och design (SUN 213d). Totalerna för utbildningsområdena Data/It samt Kultur, media och design är därför inte helt jämförbara mellan 2019 och senare år.

Diagram 19. Andel examinerade i arbete, Data/It.

Not: Det skedde en förändring i klassificeringen av utbildningarna mellan 2019 och 2020 varför resultatet 2020 och 2021 för Data/It inte är fullt ut jämförbart med tidigare år.

Det fanns vissa skillnader mellan utbildningsinriktningarna inom Data/It vad gäller andel i arbete efter examen. Inom inriktningen övriga utbildningar till systemutveckling och programmering var andelen i arbete efter examen högre än området totalt. Andelen inom inriktningen var även högre än resultatet 2020.

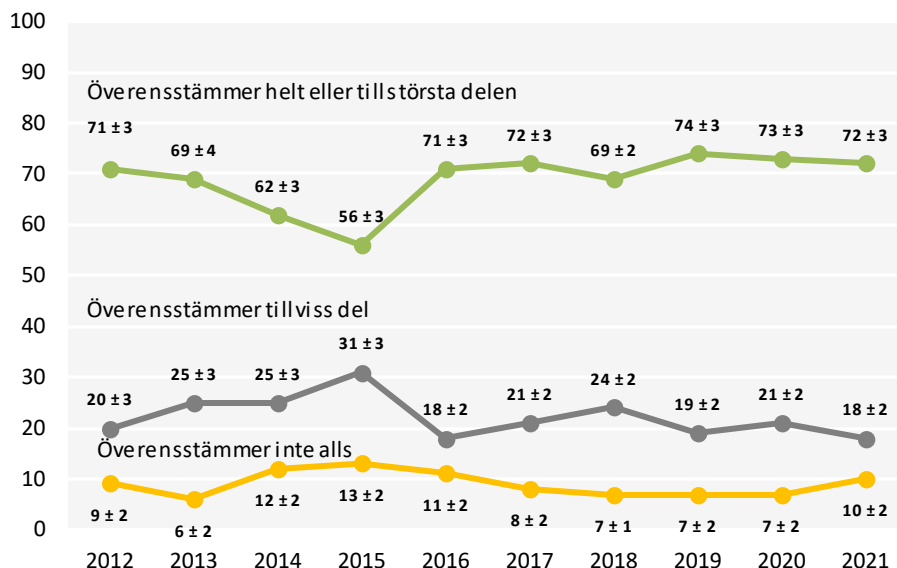
Inom området Data/It fanns det inga skillnader mellan kvinnor och män i andelen som hade ett arbete efter examen. Det fanns en skillnad mellan inrikes- och utrikes födda där inrikes födda hade en högre andel i arbete (87 procent jämfört med 77 procent). Jämfört med 2020 var andel med arbete efter examen oförändrad för både kvinnor och män respektive inrikes och utrikes födda.

Förutom frågan om huvudsaklig sysselsättning vid undersökningstillfället (cirka ett år efter examen) där 84 procent angav att de hade arbete, tillfrågades de examinerade även om hur snart efter utbildningens slut de var i arbete. För Data/It hade 51 procent arbete inom en månad efter examen och 72 procent inom ett halvår. Detta var lägre än 2020 då motsvarande andelar var 71 respektive 87 procent.

Överensstämmelse mellan arbete och utbildning

Andelen inom Data/It som hade ett arbete som överensstämde helt eller till största delen med utbildningen har varierat över tid. Mellan 2015 och 2016 ökade andelen och har därefter varit omkring 70 procent. Av de examinerade som hade ett arbete 2021 var det 72 procent vars arbete överensstämde helt eller till största delen med utbildningen, vilket var i nivå med 2020.

Diagram 20. Arbetets överensstämmelse med utbildningen, Data/It.

Not: Det skedde en förändring i klassificeringen av utbildningarna mellan 2019 och 2020 varför resultatet från och med 2020 inte är fullt ut jämförbart med tidigare år.

Inom Data/It fanns det inga skillnader mellan könen vad gäller andelen som hade ett arbete som överensstämde helt eller till största delen med utbildningen. Det var inte heller någon skillnad i överensstämmelsen mellan inrikes födda och utrikes födda.

Det fanns däremot vissa skillnader mellan inriktningarna vad gäller arbetets överensstämmelse med utbildningen. För utbildningar till spelprogrammerare samt webbutvecklare var andelen som hade ett arbete som överensstämde helt eller till största delen med utbildningen högre än för område Data/It totalt. Utbildningar inom It-säkerhet hade, i likhet med 2020, en lägre överensstämmelse än området totalt.

De två främsta orsakerna till att examinerade inom Data/It hade ett arbete som inte alls överensstämde med utbildningen var dels avsaknad av den erfarenhet som krävdes för att få ett arbete, dels var det svårigheter att överhuvudtaget få ett arbete. Det var ungefär hälften av de examinerade som uppgav vardera av dessa alternativ.

Jobb via LIA-plats, nöjdhet och övriga mått

Inom Data/It var det 47 procent av dem med arbete som arbetade hos en arbetsgivare de genomfört LIA hos, vilket var lägre än de två föregående åren. Andelen var även lägre än inom yrkeshögskolan totalt (52 procent).

Liksom tidigare år återgick en lägre andel till sin tidigare arbetsgivare jämfört med det totala resultatet, 8 procent jämfört med 18 procent totalt. Andelen som hade samma arbetsgivare som före utbildningen var oförändrad jämfört med 2020.

Närmare nio av tio examinerade med arbete ansåg att utbildningen, åtminstone till viss del¹⁵ var en förutsättning för att de skulle få sitt nuvarande arbete. Andelen som menade att utbildningen helt eller till stor del var en förutsättning för att få arbetet var 68 procent, vilket var högre än för yrkeshögskolan totalt (63 procent).

¹⁵ Begreppet "åtminstone till viss del" är en hopslagning av de två svarsalternativen "Ja, helt eller till stor del" och "Ja, till viss del".

Andelen examinerade inom Data/It som var nöjda¹⁶ med utbildningen var 83 procent, vilket var i nivå med de två föregående åren. Nöjdheten inom området var lägre än det totala resultatet 2021 (88 procent).

5.1.2 Ekonomi, administration och försäljning

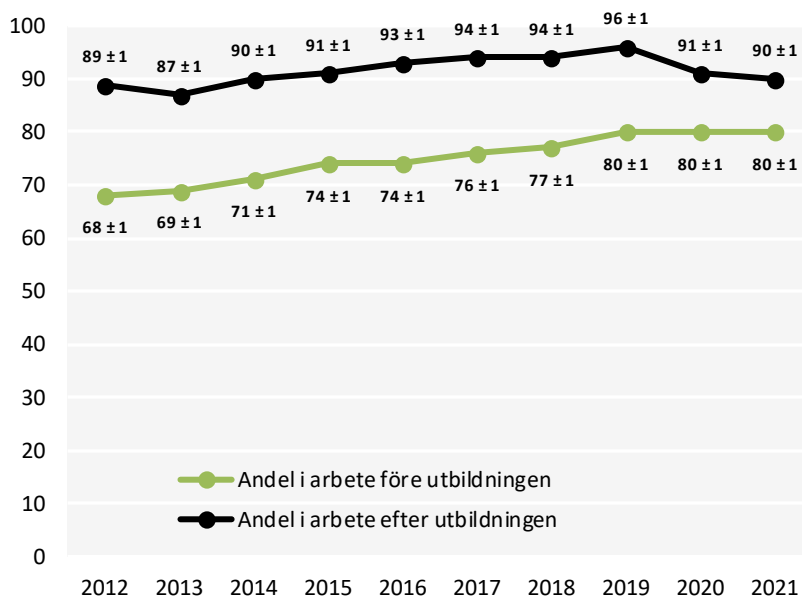
Inom området ryms många utbildningsinriktningar, bland annat medicinska sekreterare, redovisning, försäljning, marknadsföring och löneadministration. Drygt 4 600 examinerade inom Ekonomi, administration och försäljning ingick i undersökningen 2021.

Andel i arbete

Av de examinerade inom Ekonomi, administration och försäljning var det 90 procent som hade ett arbete året efter examen, vilket var i nivå med 2020 men lägre än 2019 då motsvarande andel var 96 procent. Under 2020 minskade emellertid andelen i arbete efter examen jämfört med året innan. Trots detta var andelen i arbete 2020 och 2021 fortfarande över, eller i nivå med, de inledande åren av perioden 2012–2021.

Andelen som hade ett arbete före utbildningen ökade mellan 2012 och 2020, från 68 procent till 80 procent. Andelen 2021 var oförändrad jämfört med de två föregående åren.

Diagram 21. Andel i arbete, Ekonomi, administration och försäljning.

Liksom föregående år fanns det inom området inga skillnader mellan könen vad gäller andelen som hade arbete året efter examen. Inrikes födda hade däremot en högre andel i arbete än utrikes födda, vilket var i likhet med yrkeshögskolan totalt. Av utrikes födda inom området hade 83 procent ett arbete efter examen medan motsvarande andel för inrikes födda var 92 procent. Jämfört med 2020 var andelen med arbete efter examen oförändrad för både kvinnor och män respektive inrikes och utrikes födda.

De tre relativt stora inriktningarna vårdadministratör, redovisningsekonom och löneadministratör hade alla minst 90 procent i arbete efter examen. Inom inriktningen vårdadministratör var andelen även högre än totalen för området. Inom utbildningar mot

¹⁶ Begreppet "nöjd" är en hopslagning av de två svarsalternativen "mycket nöjd" och "ganska nöjd".

affärsutvecklare samt utbildningar inom marknadskommunikation/koordinator var andel i arbete lägre än områdets totala resultat.

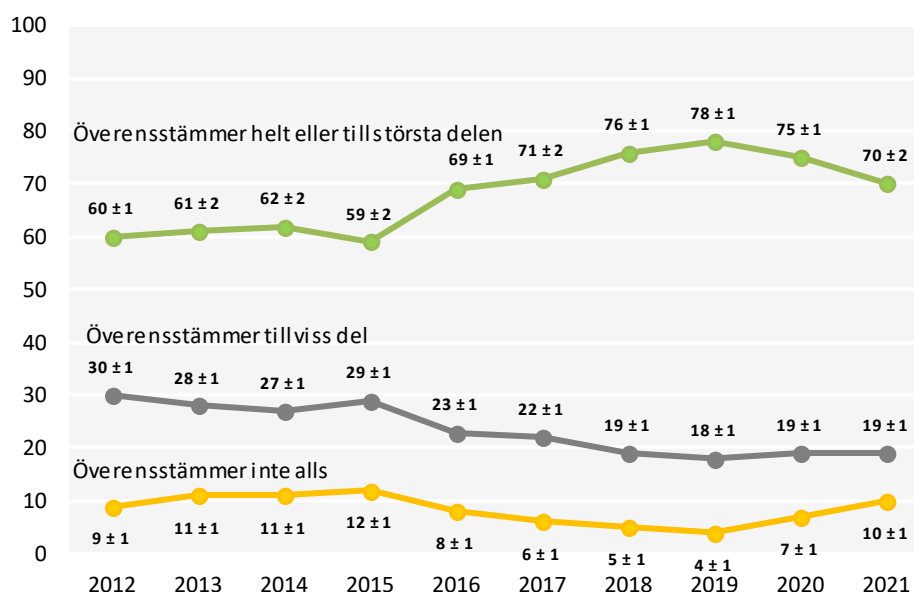
Förutom frågan om sysselsättning vid undersökningstillfället (cirka ett år efter examen) ingår i undersökningen även en fråga om hur snart efter utbildningen som den examinerade var i arbete. Inom en månad hade 71 procent av de examinerade från Ekonomi, administration och försäljning ett arbete och inom ett halvår hade 86 procent ett arbete. Detta var lägre än 2020 då motsvarande andelar var 81 respektive 92 procent.

Överensstämmelse mellan arbete och utbildning

Andelen som uppgav att arbetet överensstämde helt eller till största delen med utbildningen var omkring 60 procent mellan 2012 och 2015, men ökade därefter successivt till 78 procent 2019. Under 2020 och 2021 minskade andelen till 75 respektive 70 procent, men var fortfarande högre än överensstämmelsen för yrkeshögskolan totalt.

Kvinnor hade i högre grad än män ett arbete som överensstämde helt eller till största delen med utbildningen och det har varit så sedan 2014. Andelen som 2021 hade ett arbete som överensstämde helt eller till största delen med utbildningen var 72 procent för kvinnor och 62 procent för män. Det fanns inga skillnader mellan inrikes födda och utrikes födda vad gäller andelen som hade ett arbete som överensstämde helt eller till största delen med utbildningen.

Diagram 22. Arbetets överensstämmelse med utbildningen, Ekonomi, administration och försäljning.

Liksom tidigare år fanns det viss variation mellan inriktningarna vad gäller överensstämmelsen. Bland dem som utbildat sig till vårdadministratör hade över 80 procent ett arbete som överensstämde helt eller till största delen med utbildningen, vilket var högre än för området totalt. Inom utbildningar till e-handel respektive företagsförsäljning var motsvande andel lägre än för området totalt. Inom utbildningar till e-handel uppgav 30 procent att arbetet inte alls överensstämde med utbildningen, vilket kan jämföras med 10 procent inom området totalt.

Den främsta orsaken som angavs till att de examinerade inom området hade ett arbete som inte alls överensstämde med utbildningen var, i likhet med undersökningen 2020, att det var svårt att överhuvudtaget få ett arbete, vilket drygt hälften av de examinerade svarade.

Jobb via LIA-plats, nöjdhet och övriga mått

Av de examinerade inom området som hade arbete året efter examen var det 53 procent som genomfört LIA hos sin nuvarande arbetsgivare. Det var i nivå med föregående år och även i nivå med det totala resultatet.

I likhet med tidigare år var det en lägre andel som återgick till sin tidigare arbetsgivare jämfört med yrkeshögskolan totalt, 11 procent jämfört med 18 procent.

Närmare nio av tio examinerade med arbete ansåg att utbildningen, åtminstone till viss del¹⁷, var en förutsättning för att de skulle få sitt nuvarande arbete. Andelen som uppgav att utbildningen helt eller till stor del var en förutsättning för att få arbetet var 69 procent, vilket var högre än för yrkeshögskolan totalt.

Det var 90 procent av de examinerade inom Ekonomi, administration och försäljning som var nöjda¹⁸ med utbildningen, vilket var i nivå med yrkeshögskolan totalt (88 procent). Andelen inom området som var nöjda med utbildningen var i nivå med 2020.

5.1.3 Hälso- och sjukvård samt socialt arbete

Inom området ryms många olika utbildningsinriktningar, bland annat omvårdnadsutbildningar med olika fokus samt tandsköterska, behandlingsassistent och apotekstekniker.

Andel i arbete

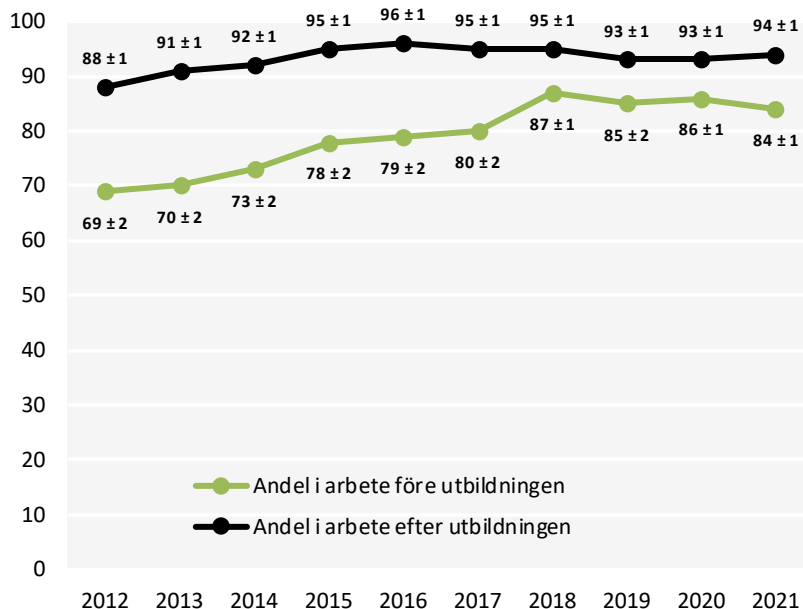
Drygt 2 900 examinerade inom Hälso- och sjukvård samt socialt arbete ingick i undersökningen 2021. Majoriteten (94 procent) hade ett arbete året efter examen. Det var i nivå med 2020 och andelen har varierat mellan 93–96 procent sedan 2015. Andelen i arbete året efter examen var också större än för yrkeshögskolan totalt. Under hela perioden 2012–2021 har andelen varit över eller i nivå med yrkeshögskolan totalt.

Andelen som hade arbete före utbildningen var 84 procent, vilket även det var i nivå med 2020. Liksom tidigare år var även andelen i arbete före utbildningen högre än för yrkeshögskolan totalt.

¹⁷ Begreppet "åtminstone till viss del" är en hopslagning av de två svarsalternativen "helt eller till största delen" och "till viss del".

¹⁸ Begreppet "nöjd" är en hopslagning av de två svarsalternativen "mycket nöjd" och "ganska nöjd".

Diagram 23. Andel examinerade i arbete, Hälso- och sjukvård samt socialt arbete.

Det fanns inga skillnader mellan kvinnor och män vad gäller andelen i arbete efter examen. Det fanns inte heller någon skillnad mellan inrikes och utrikes födda. Jämfört med 2020 var andelen med arbete efter examen oförändrad för både kvinnor och män respektive inrikes och utrikes födda.

Alla inriktningar inom området Hälso- och sjukvård samt socialt arbete, som var tillräckligt stora för att kunna ta fram resultat för, hade en andel i arbete efter examen i nivå med yrkeshögskolan totalt eller högre. För alla dessa inriktningar var andelen i nivå med föregående år.

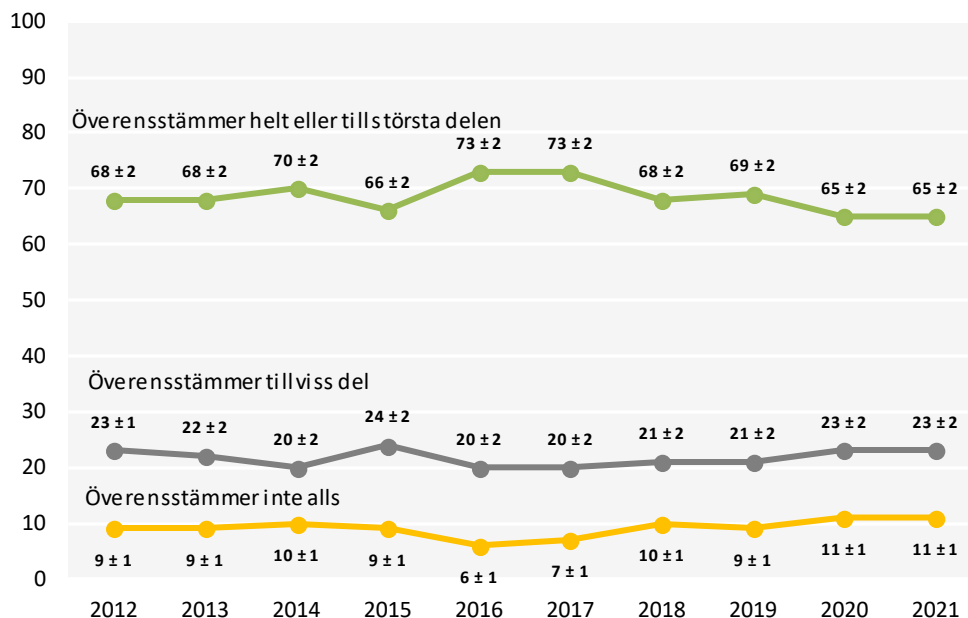
Förutom frågan om huvudsaklig sysselsättning vid undersökningstillfället (cirka ett år efter examen) där 94 procent uppgav att de hade arbete, tillfrågades de examinerade även om hur snart efter utbildningen de var i arbete. Det var 78 procent som hade arbete inom en månad efter examen och 91 procent hade arbete inom ett halvår. Detta var lägre än 2020 då motsvarande andelar var 84 respektive 95 procent.

Överensstämmelse mellan arbete och utbildning

Inom Hälso- och sjukvård samt socialt arbete var det 65 procent av dem med arbete vars arbete överensstämde helt eller till största delen med utbildningen, vilket var i nivå med totala resultatet (65 procent). Det var inte heller någon skillnad i överensstämmelsen inom området jämfört med 2020. Andelen var emellertid lägre jämfört med 2016 och 2017 då 73 procent hade ett arbete som överensstämde helt eller till största delen med utbildningen.

I likhet med tidigare år fanns det inga skillnader mellan könen vad gäller andelen som hade ett arbete som överensstämde helt eller till största delen med utbildningen. Det var inte heller någon skillnad i överensstämmelsen mellan inrikes födda och utrikes födda.

Diagram 24. Arbetets överensstämmelse med utbildningen, Hälso- och sjukvård samt socialt arbete.

Det finns viss variation mellan inriktningarna inom området vad gäller överensstämmelsen. Inom inriktningarna tandsköterska, apotekstekniker respektive medicinsk fotterapeut var överensstämmelsen högre än för området som helhet. För dessa inriktningar hade minst 80 procent ett arbete som överensstämde helt eller till största delen med utbildningen. Det omvända gällde för utbildningar inom vissa av omvårdnadsutbildningarna: psykiatri, äldreomsorg samt utbildningar med inriktning mot palliativ vård. Inom dessa tre inriktningar uppgav omkring 40 procent att de hade ett arbete som överensstämde helt eller till största delen med utbildningen.

Orsaken till att de examinerade inom området hade ett arbete som inte alls överensstämde med utbildningen varierade och det fanns ingen orsak som tydligt utmärkte sig. Att den examinerade har en annan utbildning och arbetar inom detta område, att nuvarande arbete är mer attraktivt, svårt att överhuvudtaget få ett arbete, har valt att vara kvar på mitt gamla jobb samt svårt att få ett arbete där jag vill bo var orsaker som vardera cirka 20–30 procent angav som anledning till att arbetet inte alls överensstämde med utbildningen.

Jobb via LIA-plats, nöjdhet och övriga mått

Av de examinerade inom området som hade arbete året efter examen hade 51 procent genomfört LIA hos sin nuvarande arbetsgivare, vilket var i nivå med yrkeshögskolan totalt.

En högre andel återgick till sin tidigare arbetsgivare, 36 procent jämfört med 18 procent för yrkeshögskolan totalt. Denna andel har varit högre än det totala resultatet sedan 2012. Det var ingen skillnad i andel som återgick till sin tidigare arbetsgivare jämfört med 2020.

Närmare åtta av tio examinerade inom Hälso- och sjukvård samt socialt arbete uppgav att utbildningen, åtminstone till viss del¹⁹, var en förutsättning för att de skulle få sitt

¹⁹ Begreppet "åtminstone till viss del" är en hopslagning av de två svarsalternativen "helt eller till största delen" och "till viss del".

nuvarande arbete. Andelen som uppgav att utbildningen helt eller till stor del var en förutsättning för att få arbetet var 61 procent, vilket var i nivå med yrkeshögskolan totalt.

Andelen examinerade som var nöjda²⁰ med utbildningen var liksom föregående år 93 procent. Detta var en högre andel än för yrkeshögskolan totalt (88 procent). Inom Hälso- och sjukvård samt socialt arbete har andelen nöjda varit relativt konstant över hela perioden 2012–2021 och varierat mellan 92 och 95 procent.

5.1.4 Samhällsbyggnad och byggteknik

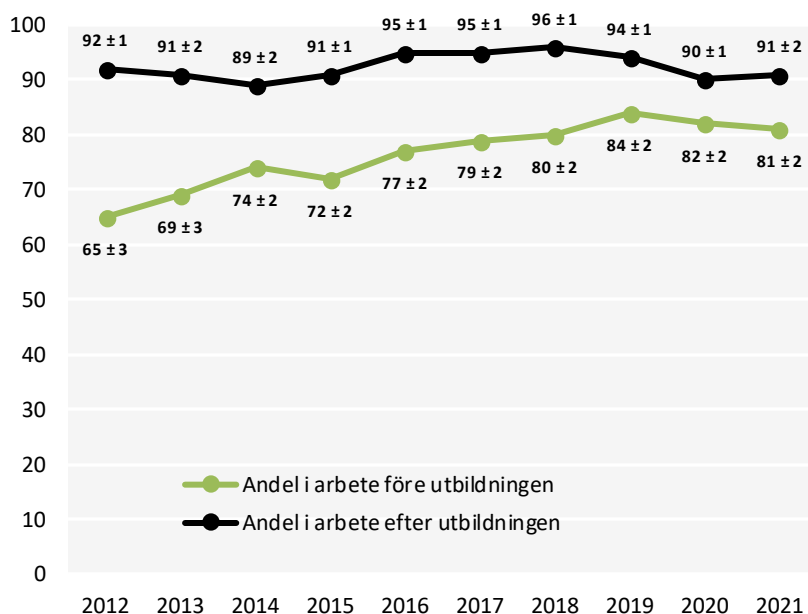
Inom området ryms flera olika inriktningar bland annat mot byggnadsarbete, samhällsbyggnad och byggnadsteknik, betong-, anläggnings- och vägarbete, VVS och produktionsledare.

Andel i arbete

Närmare 2 100 examinerade inom Samhällsbyggnad och byggteknik ingick i undersökningen 2021. Av dessa hade 91 procent ett arbete året efter examen, vilket var i nivå med 2020. Inom utbildningsområdet har andelen i arbete året efter examen varit minst 90 procent sedan 2015.

Andelen som hade arbete före utbildningen var i sin tur 81 procent, vilket var i nivå med 2020. Andelen av de examinerade inom området som hade arbete före utbildningen har ökat över tid, från 65 procent 2012 till 81 procent 2021.

Diagram 25. Andel i arbete, Samhällsbyggnad och byggteknik.

Det fanns inga skillnader mellan kvinnor och män vad gäller andelen i arbete efter examen. Andelen i arbete var lägre bland utrikes födda än bland inrikes födda (80 procent jämfört med 94 procent). Jämfört med 2020 var andel med arbete efter examen oförändrad för både kvinnor och män respektive inrikes och utrikes födda.

²⁰ Begreppet "nöjd" är en hopslagning av de två svarsalternativen "mycket nöjd" och "ganska nöjd".

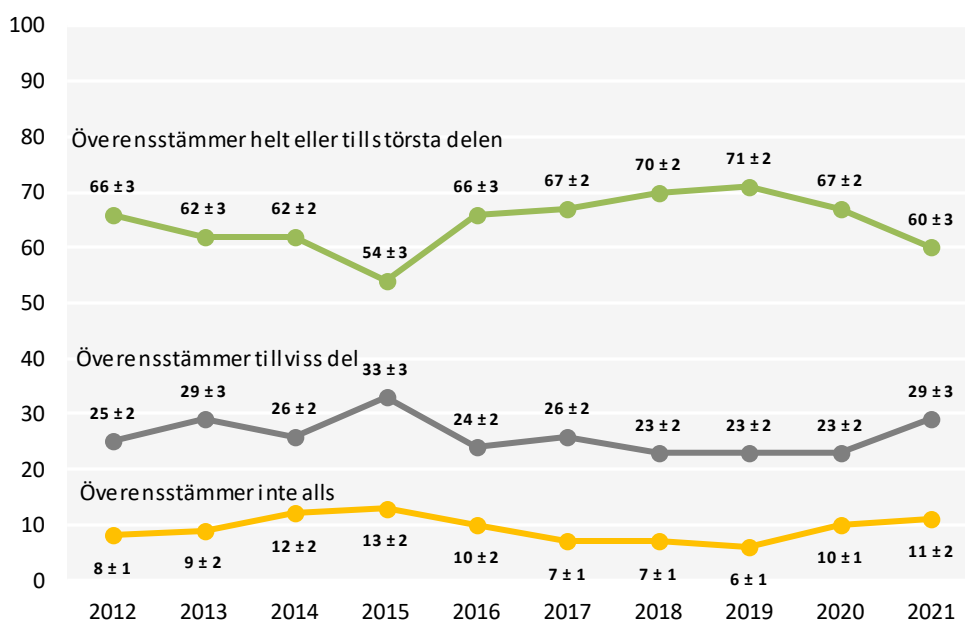
De inriktningar inom området Samhällsbyggnad och byggt teknik, som var tillräckligt stora för att kunna redovisa resultat för, hade alla en andel i arbete efter examen som var i nivå med yrkeshögskolan totalt eller högre. Det fanns dock vissa skillnader mellan inriktningarna. Inriktningen bygglovshandläggare hade en högre andel i arbete året efter examen än området totalt. Jämfört med 2020 ökade motsvarande andel inom utbildningar till fastighetsingenjör.

Förutom frågan om huvudsaklig sysselsättning vid undersökningstillfället (cirka ett år efter examen) där 91 procent uppgav att de hade arbete, tillfrågades de examinerade även om hur snart efter utbildningen de var i arbete. Det var 66 procent som hade arbete inom en månad efter examen och 80 procent hade arbete inom ett halvår. Det var lägre än 2020 då motsvarande andelar var 79 respektive 90 procent.

Överensstämmelse mellan arbete och utbildning

Av de examinerade med arbete hade 60 procent ett arbete som överensstämde helt eller till största delen med utbildningen 2021, vilket var den lägsta andelen sedan 2016.

Diagram 26. Arbetets överensstämmelse med utbildningen, Samhällsbyggnad och byggt teknik.

Inom Samhällsbyggnad och byggt teknik fanns det inga skillnader mellan könen vad gäller om arbetet överensstämde helt eller till största delen med utbildningen. Det var inte heller någon skillnad i överensstämmelsen mellan inrikes födda och utrikes födda.

Det var två inriktningar inom området som skiljde sig från övriga vad gäller överensstämmelsen. Inom utbildningarna kart- och mättekniker respektive bygglovshandläggare var andelen vars arbete överensstämde helt eller till största delen högre än för området totalt.

Den främsta orsaken som uppgavs till att de examinerade inom området hade ett arbete som inte alls överensstämde med utbildningen var att det var svårt att få ett arbete överhuvudtaget. Närmare fyra av tio av dem vars arbete inte alls överensstämde med utbildningen svarade att detta var en av orsakerna. Även att det var svårt att få ett arbete

där man vill bo samt att den erfarenhet som krävs saknas var orsaker som en relativt hög andel angav.

Jobb via LIA-plats, nöjdhet och övriga mått

Av de examinerade inom området som hade arbete året efter examen var det 57 procent som hade ett arbete hos en arbetsgivare där de genomfört LIA. Det var ingen statistiskt säkerställd skillnad jämfört med 2020, men högre än yrkeshögskolan totalt 2021.

En lägre andel examinerade återgick till sin tidigare arbetsgivare, 14 procent jämfört med 18 procent för yrkeshögskolan totalt, men i nivå med motsvarande andel inom området i undersökningen 2020.

Närmare nio av tio examinerade inom Samhällsbyggnad och byggt teknik uppgav att utbildningen, åtminstone till viss del²¹, var en förutsättning för att de skulle få sitt nuvarande arbete. Andelen som uppgav att utbildningen helt eller till stor del var en förutsättning för att få arbetet var 65 procent, vilket var i nivå med yrkeshögskolan totalt.

Andelen examinerade inom området som varit nöjda²² med utbildningen har över tid gått både upp och ned. Under perioden 2017–2019 var andelen nöjda som högst, strax över 90 procent, men minskade därefter till 83 procent 2021. Andelen nöjda 2021 var lägre inom området jämfört med för yrkeshögskolan totalt (88 procent).

5.1.5 Teknik och tillverkning

Inom området ryms flera mindre utbildningsinriktningar med olika fokus. Det finns utbildningar mot bland annat industri och verkstadsteknik, elektronik av olika slag, energi, drift och underhåll, automation samt processindustri teknik.

Andel i arbete

Av de närmare 1 900 examinerade inom Teknik och tillverkning som ingick i undersökningen hade 86 procent ett arbete 2021, vilket var i nivå med 2020, men lägre än 2019 då motsvarande andel var 92 procent.

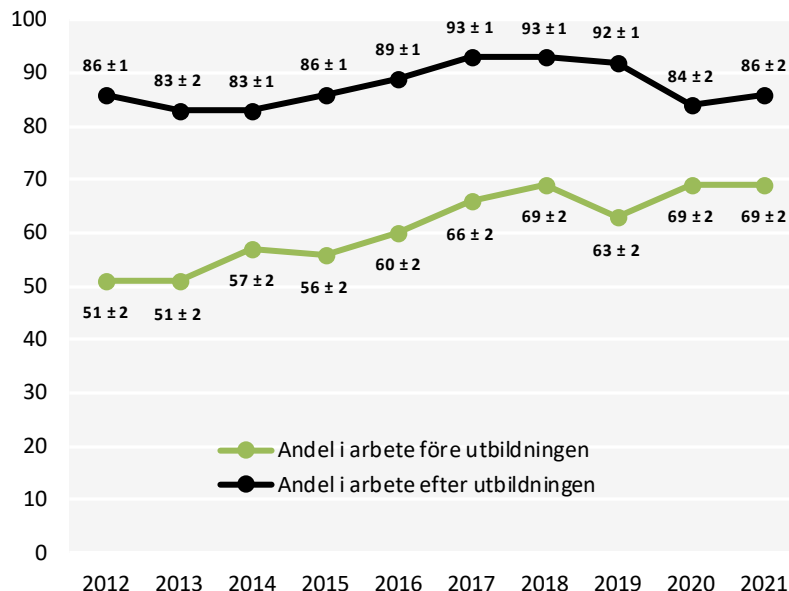
Det fanns inga skillnader mellan kvinnor och män vad gäller andelen i arbete efter examen. Andelen i arbete var lägre bland utrikes födda än bland inrikes födda (78 procent jämfört med 87 procent). Jämfört med 2020 var andel med arbete efter examen oförändrad för både kvinnor och män respektive inrikes och utrikes födda.

Andelen examinerade som hade arbete före utbildningen ökade mellan 2019 och 2020, från 63 procent till 69 procent. I undersökningen 2021 var andelen densamma som 2020 (69 procent). I likhet med 2020 var Teknik och tillverkning ett av de områden inom yrkeshögskolan som hade störst skillnad mellan andel i arbete före och efter utbildningen 2021. Andelen i arbete var 17 procentenheter högre efter utbildningen jämfört med före utbildningen. Motsvarande skillnad var 15 procentenheter 2020.

²¹ Begreppet "åtminstone till viss del" är en hopslagning av de två svarsalternativen "helt eller till största delen" och "till viss del".

²² Begreppet "nöjd" är en hopslagning av de två svarsalternativen "mycket nöjd" och "ganska nöjd".

Diagram 27. Andel i arbete, Teknik och tillverkning.

Då området Teknik och tillverkning består av många små inriktningar är det enbart en handfull inriktningar som är tillräckligt stora för att resultat ska kunna redovisas.²³ Bland de större inriktningarna fanns det inga skillnader i andel i arbete jämfört med det totala resultatet för området.

Förutom frågan om huvudsaklig sysselsättning vid undersökningstillfället (cirka ett år efter examen) där 86 procent uppgav att de hade arbete, tillfrågades de examinerade även om hur snart efter utbildningen de var i arbete. Det var 63 procent som hade arbete inom en månad efter examen och 79 procent hade arbete inom ett halvår. Detta var lägre än 2020 då motsvarande andelar var 75 respektive 88 procent.

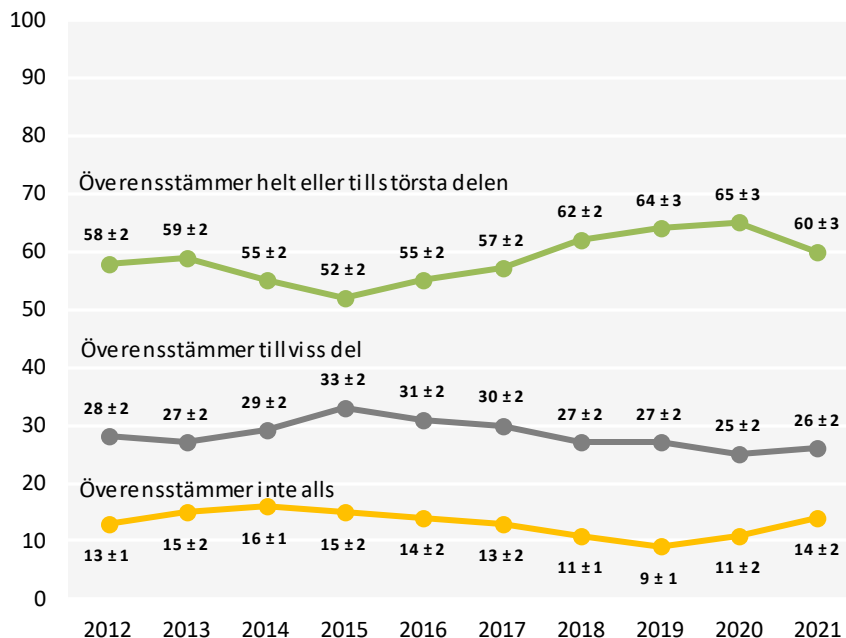
Överensstämmelse mellan arbete och utbildning

Andelen examinerade inom Teknik och tillverkning som hade ett arbete som överensstämde helt eller till största delen med utbildningen var 60 procent. Det var ingen statistiskt säkerställd skillnad mellan resultaten för 2021 och 2020.

Inom Teknik och tillverkning fanns det inga skillnader mellan könen vad gäller om arbetet överensstämde helt eller till största delen med utbildningen. Inrikes födda hade en högre andel än utrikes födda, 62 procent jämfört med 50 procent.

²³ De examinerade 2020 inom Teknik och tillverkning hade gått utbildningar inom 53 olika utbildningsinriktningar (SUN5). Det var enbart 5 av dessa inriktningar som var tillräckligt stora för att andel i arbete året efter examen skulle kunna redovisas.

Diagram 28. Arbetets överensstämmelse med utbildningen, Teknik och tillverkning.

Bland de större inriktningarna inom området var det ingen skillnad i andel som uppgav att de hade ett arbete som helt eller till största del överensstämde med utbildningen jämfört med utbildningsområdet totalt.

Den främsta orsaken som angavs till att de examinerade inom området hade ett arbete som inte alls överensstämde med utbildningen var att det var svårt att överhuvudtaget få ett arbete (43 procent). Denna orsak har varit bland de främsta även tidigare år och var 2021 även den främsta orsaken totalt sett för yrkeshögskolan. Den näst vanligaste orsaken som angavs var att de saknade den erfarenhet som krävdes (angavs av cirka tre av tio i undersökningen).

Jobb via LIA-plats, nöjdhet och övriga mått

Av de examinerade inom Teknik och tillverkning som hade ett arbete efter examen var det 58 procent som arbetade hos en arbetsgivare där de genomfört LIA. Detta var en högre andel än för yrkeshögskolan totalt.

Det var 19 procent av de examinerade som hade återgått till sin tidigare arbetsgivare efter utbildningen, vilket var i nivå med det totala resultatet samt motsvarande andel 2020.

Drygt åtta av tio examinerade inom Teknik och tillverkning ansåg att utbildningen, åtminstone till viss del²⁴ var en förutsättning för att de skulle få sitt nuvarande arbete. Andelen som ansåg att utbildningen helt eller till stor del var en förutsättning för att få arbetet var 57 procent, vilket var lägre än yrkeshögskolan totalt.

Andelen examinerade som uppgav att de var nöjda²⁵ med utbildningen var 86 procent, vilket var i nivå med det totala resultatet. Sedan 2016 har andelen examinerade inom området som varit nöjda med utbildningen varit relativt konstant och varierat mellan 86 och 89 procent.

²⁴ Begreppet "åtminstone till viss del" är en hopslagning av de två svarsalternativen "helt eller till största delen" och "till viss del".

²⁵ Begreppet "nöjd" är en hopslagning av de två svarsalternativen "mycket nöjd" och "ganska nöjd".

5.2 Övriga områden

Utöver de fem stora utbildningsområdena finns ytterligare tio utbildningsområden av varierande storlek. I detta kapitel redovisas resultaten för de fem övriga utbildningsområden som hade minst 300 examinerade i undersökningen 2021. Dessa områden är:

- Hotell, restaurang och turism
- Kultur, media och design
- Lantbruk, djurvård, trädgård, skog och fiske
- Pedagogik och undervisning
- Transporttjänster

Totalt ingick närmare 3 200 examinerade från dessa områden i undersökningen, vilket motsvarar 19 procent av samtliga examinerade i undersökningen 2021. Eftersom dessa områden har färre examinerade jämfört med de stora utbildningsområdena blir konfidensintervallen större och resultaten därmed mer osäkra. Av denna anledning redovisas i detta kapitel exempelvis inga jämförelser mellan inrikes- och utrikes födda.

Det finns ytterligare fem mindre utbildningsområden: Friskvård och kroppsvård, Journalistik och information, Juridik, Säkerhetstjänster och Övrigt. Totalt ingick drygt 700 examinerade från dessa områden i undersökningen 2021 och de utgjorde sammanlagt fyra procent av de examinerade i undersökningen. Eftersom osäkerheten i resultaten för dessa områden är relativt stor redovisas inte dessa i det här kapitlet. Resultaten för samtliga enskilda utbildningsområden finns i de tabeller som är publicerade på myndighetens webbplats myh.se/statistik.

5.2.1 Hotell, restaurang och turism

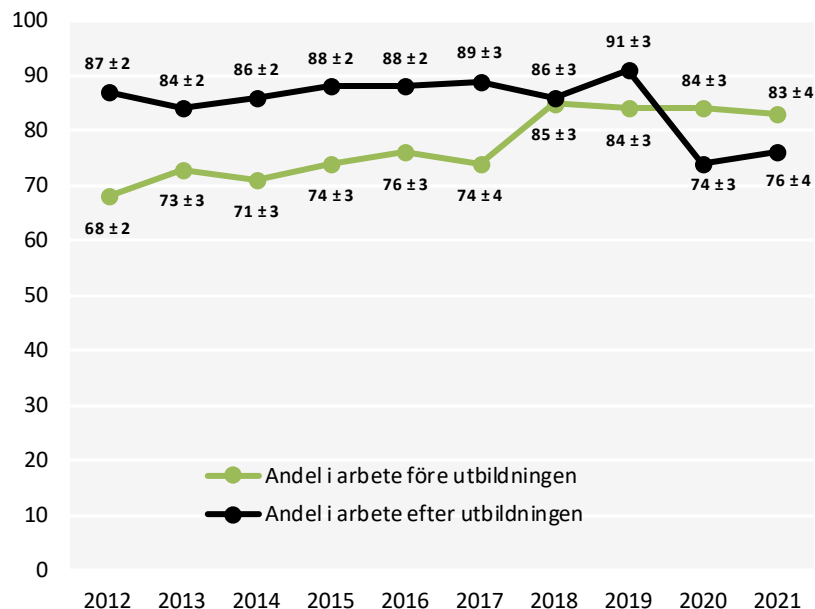
Inom utbildningsområdet Hotell, restaurang och turism ryms utbildningar till bland annat sommelier, eventarrangör, destinationsutvecklare, resekonsult samt utbildningar mot Hotel Management och projektledarutbildningar mot turism. Totalt ingick drygt 700 examinerade från detta område i undersökningen 2021.

Andel i arbete

Av de examinerade inom Hotell, restaurang och turism hade 76 procent ett arbete året efter examen. Andelen var i nivå med 2020 men 15 procentenheter lägre jämfört med 2019. Under 2020 och 2021 var andelen i arbete året efter examen lägre än under perioden 2012–2019. Hotell, restaurang och turism var tillsammans med Pedagogik och undervisning, det område med störst minskning vad gäller andel i arbete mellan undersökningarna som genomfördes 2019 och 2020 (med avseende på examinerade 2018 respektive 2019). I undersökningen 2020 var det till och med en högre andel i arbete före utbildningen än efter utbildningen. I undersökningen 2021 var det ingen statistiskt säkerställd skillnad mellan andelen i arbete före respektive efter utbildningen. Sannolikt berodde den kraftiga nedgången mellan 2019 och 2020 på coronapandemin och dess konsekvenser på arbetsmarknaden, något som har drabbat branschen hårt. Nedgången innebar att området som tidigare år varit i nivå med, eller något under yrkeshögskolan totalt, hade en andel i arbete som var betydligt lägre än det totala resultatet under de två åren undersökningarna genomförts under pågående pandemi.

Det fanns inga skillnader mellan kvinnor och män vad gäller andelen i arbete efter examen. Det var inte heller någon skillnad jämfört med 2020.

Diagram 29. Andel i arbete, Hotell, restaurang och turism.

Det var enbart en handfull utbildningsinriktningar inom området som var tillräckligt stora för att resultat ska kunna redovisas. Av dessa inriktningar hade eventarrangör, resekonsult och utbildningar till destinationsutvecklare en andel i arbete efter examen som var lägre än för yrkeshögskolan totalt. Det var dock inga statistiskt säkerställda skillnader jämfört med 2020 för dessa tre inriktningar. Inriktningarna inom området kan även grupperas på en mer övergripande nivå: "hotell", "restaurang", "storhushåll" samt "turism, resor och fritid". På denna nivå kan man se att turism, resor och fritid hade en minskning av andelen i arbete, från 93 procent 2019 till 72 procent 2020. I undersökningen 2021 var motsvarande andel 70 procent, vilket var i nivå med undersökningen 2020. De examinerade inom turism, resor och fritid har de senare åren utgjort cirka två tredjedelar av de examinerade inom utbildningsområdet och har därför en stor påverkan på områdets resultat. Inom grupperingen "hotell" var det ingen statistiskt säkerställd skillnad mellan vare sig 2019 och 2020 eller mellan 2020 och 2021. Trots en grövre redovisningsnivå var däremot "restaurang" och "storhushåll" för små för att andelen i arbete skulle kunna jämföras mellan åren.

Förutom frågan om huvudsaklig sysselsättning vid undersökningstillfället (cirka ett år efter examen) där 76 procent uppgav att de hade arbete, tillfrågades de examinerade även om hur snart efter utbildningen de var i arbete. Det var 55 procent som hade arbete inom en månad efter examen och 75 procent hade arbete inom ett halvår. Detta var lägre än 2020 då motsvarande andelar var 71 respektive 83 procent.

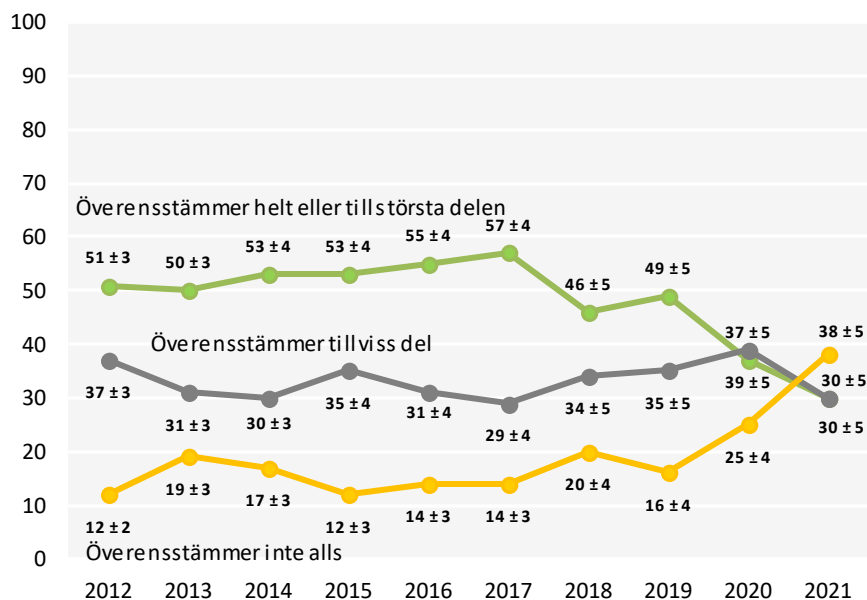
Överensstämmelse mellan arbete och utbildning

Av de examinerade inom Hotell, restaurang och turism som hade ett arbete var det 30 procent vars arbete överensstämde helt eller till största delen med utbildningen. Motsvarande andel 2020 var 37 procent, men skillnaden mellan åren var inte statistiskt säkerställd. Andelarna var däremot lägre under både 2020 och 2021 jämfört med 2019 då motsvarande andel var 49 procent. I undersökningen 2021 var överensstämmelsen mellan arbete och utbildning lägre än samtliga år under perioden 2012–2018. Överensstämmelsen mellan utbildning och arbete har sedan 2016 varit lägre inom Hotell, restaurang och turism än för yrkeshögskolan totalt och skillnaden ökade under 2020 och 2021. Andelen examinerade som uppgav att arbetet inte alls överensstämde med utbildningen har ökat mellan 2019 och 2020, från 16 procent till 25 procent. I undersökningen 2021 fortsatte denna ökning till 38 procent.

Inom Hotell, restaurang och turism fanns det inga skillnader mellan könen vad gäller om arbetet överensstämde helt eller till största delen med utbildningen.

Det var endast två inriktningar mot turism som var tillräckligt stora för att resultatet ska kunna särredovisas. Det var utbildningar inom Hotel Management samt utbildningar till eventarrangörer. Inom båda dessa inriktningar var andelen som uppgav att arbetet helt eller till största del överensstämde med utbildningen lägre än yrkeshögskolan totalt. Inom utbildningar till eventarrangörer uppgav drygt hälften att arbetet inte alls överensstämde med utbildningen.

Diagram 30. Arbetets överensstämmelse med utbildningen, Hotell, restaurang och turism.

Jobb via LIA-plats, samma arbetsgivare och nöjdhet

Av de examinerade inom området som hade arbete var det 32 procent som genomfört LIA hos sin nuvarande arbetsgivare. Det var ingen statistiskt säkerställd skillnad jämfört med 2020 men andelen 2021 var lägre än 2019 (50 procent).

Andelen som återgick till sin tidigare arbetsgivare var 20 procent, vilket var i nivå med 2020. Det var inte heller en skillnad jämfört med yrkeshögskolan totalt.

Av de examinerade var 83 procent nöjda²⁶ med sin utbildning som helhet, vilket var i nivå med motsvarande andel 2020.

5.2.2 Kultur, media och design

Inom utbildningsområdet Kultur, media och design ryms inriktningar mot bland annat musikproduktion, film- och Tv-produktion, medieproduktion, förpackningsdesign, spelgrafiker, speldesign, grafisk formgivning, design och copywriting, spelgrafiker, speldesigner och foto.

Totalt ingick drygt 800 examinerade från detta område i undersökningen 2021. Sedan undersökningen 2019 har justeringar gjorts, vilket innebär att utbildningar till spelgrafiker och speldesigner har flyttats till Kultur, media och design från Data/It.²⁷ Denna justering gäller enbart undersökningarna från och med 2020, vilket gör att resultaten för Kultur, media och design inte är helt jämförbara med resultaten för åren före 2020.

Andel i arbete

Av de examinerade inom Kultur, media och design hade 80 procent ett arbete året efter examen, vilket var i nivå med 2020. Andelen har över tid varit lägre än det totala resultatet och var så även 2021 då motsvarande andel för yrkeshögskolan totalt var 89 procent.

Andelen som hade arbete före utbildningen har ökat över tid, från 47 procent till 58 procent mellan 2014 och 2021. Andelen som hade arbete före utbildningen var, liksom andelen som hade arbete efter utbildningen, lägre än det totala resultatet (77 procent). Kultur, media och design var ett av de områden inom yrkeshögskolan som hade störst skillnad mellan andel i arbete före och efter utbildningen 2021. Andelen i arbete var 22 procentenheter högre efter utbildningen jämfört med före utbildningen. Motsvarande skillnad var 18 procentenheter 2020.

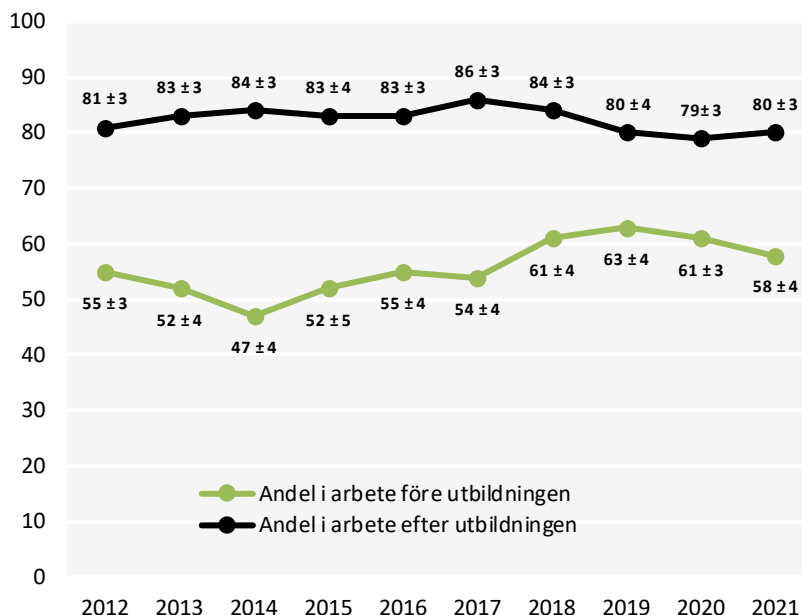
Det var en högre andel män än kvinnor som var i arbete året efter examen, 87 procent jämfört med 75 procent. Jämfört med 2020 var andel med arbete efter examen oförändrad för både kvinnor och män.

Inom utbildningar till spelgrafiker var andelen i arbete året efter examen högre än för utbildningsområdet totalt. Inom övriga redovisade inriktningar var det ingen skillnad jämfört med det totala resultatet inom området eller jämfört med 2020.

²⁶ Begreppet "nöjd" är en hopslagning av de två svarsalternativen "mycket nöjd" och "ganska nöjd".

²⁷ Indelningen av yrkeshögskoleutbildningarna i utbildningsområden bygger på svensk utbildningsnomenklatur (SUN) som är en klassificering av utbildningar som SCB ansvarar för. Under 2019 fastställde SCB en ny version av SUN, benämnd SUN 2020. De utbildningar som från och med 2020 års undersökningar baseras på är klassificerade enligt SUN 2020. För tidigare års undersökningar är utbildningarna klassificerade enligt den tidigare versionen SUN 2000. Vissa justeringar har också gjorts i samband med kodningen av SUN 2020. Utbildningar till spelgrafiker och speldesign har flyttats från Data/It till Kultur, media och design (SUN 213d). Totalerna för utbildningsområdena Data/It samt Kultur, media och design är därför inte helt jämförbara från och med 2020 och tidigare år.

Diagram 31. Andel i arbete, Kultur, media och design.

Not: Det skedde en förändring i klassificeringen av utbildningarna mellan 2019 och 2020 varför resultatet från och med 2020 för Kultur, media och design inte är fullt ut jämförbart med tidigare år.

Förutom frågan om huvudsaklig sysselsättning vid undersökningstillfället (cirka ett år efter examen) där 80 procent uppgav att de hade arbete, tillfrågades de examinerade även om hur snart efter utbildningen de var i arbete. Det var 54 procent som hade arbete inom en månad efter examen och 75 procent hade arbete inom ett halvår. Detta var lägre än 2020 då motsvarande andelar var 66 respektive 86 procent.

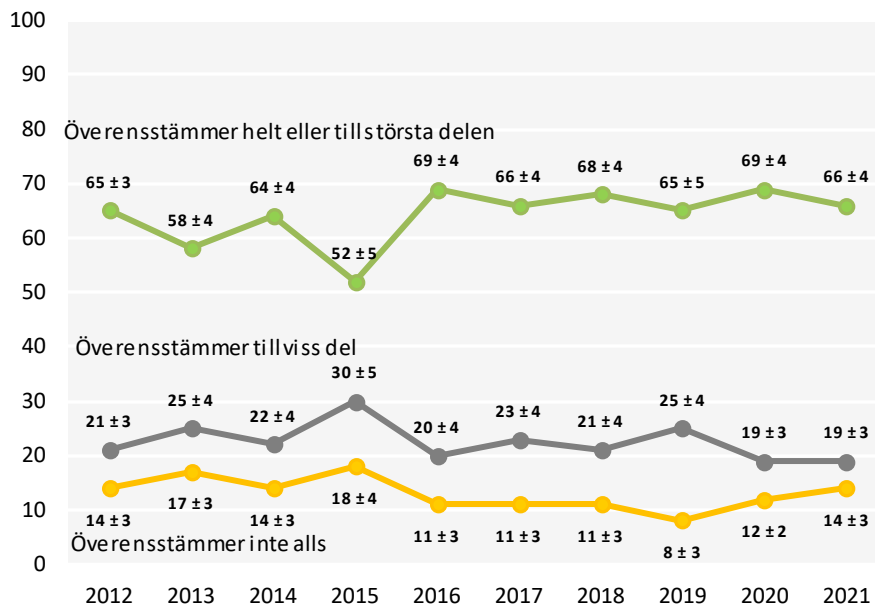
Överensstämmelse mellan arbete och utbildning

Av de examinerade som hade arbete var det 66 procent vars arbete överensstämde helt eller till största delen med utbildningen, vilket var i nivå med de senaste fem åren. Överensstämmelsen för området var också i nivå med det totala resultatet för yrkeshögskolan (65 procent).

Inom Kultur, media och design var andelen som uppgav att arbetet överensstämde helt eller till största delen med utbildningen högre bland män än bland kvinnor, 78 procent jämfört med 55 procent.

För de inriktningar som gick att jämföra var det inga skillnader i överensstämmelsen jämfört med utbildningsområdet som helhet.

Diagram 32. Arbetets överensstämmelse med utbildning, Kultur media och design.

Not: Det skedde en förändring i klassificeringen av utbildningarna mellan 2019 och 2020 varför resultatet från och med 2020 för Kultur, media och design inte är fullt ut jämförbart med tidigare år.

Jobb via LIA-plats, samma arbetsgivare och nöjdhet

Inom Kultur, media och design var det 49 procent som arbetade hos en arbetsgivare de genomfört LIA hos. Det var ingen skillnad jämfört med 2020 eller yrkeshögskolan totalt.

Andelen som gick tillbaka till sin tidigare arbetsgivare var 10 procent. Sedan 2014 har denna andel årligen varit lägre än för yrkeshögskolan totalt.

Det var 88 procent av de examinerade som var nöjda²⁸ med sin utbildning som helhet. Detta var i likhet med åren 2012–2020.

5.2.3 Lantbruk, djurvård, trädgård, skog och fiske

Inom Lantbruk, djurvård, trädgård, skog och fiske ingår inriktningen arbetsledare inom trädgårdsanläggning/förvaltning som står för högst andel av de examinerade inom området. I övrigt består området av många små inriktningar, bland annat inriktningar inom djurvård, lantbruk, hovslagare, arborist och skogsbrukstekniker.

Andel i arbete

Totalt ingick drygt 400 examinerade från utbildningar inom Lantbruk, djurvård, trädgård, skog och fiske i undersökningen 2021. Av dessa hade 94 procent ett arbete året efter examen, vilket var i nivå med 2020. Andelen med arbete efter examen var högre än för yrkeshögskolan totalt (89 procent).

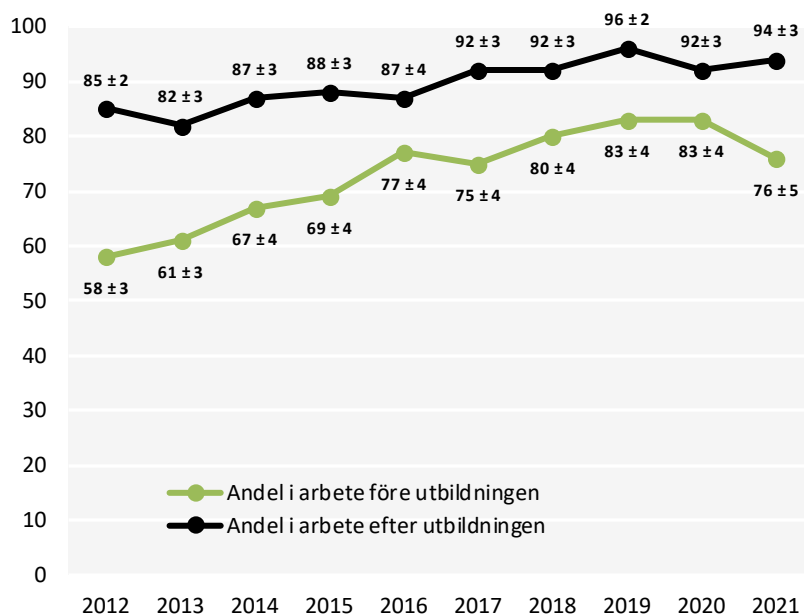
I undersökningen 2021 var andelen som hade arbete före utbildningen 76 procent. Det var inte en statistiskt säkerställd skillnad i jämförelse med motsvarande andel i undersökningen 2020.

²⁸ Begreppet "nöjd" är en hopslagning av de två svarsalternativen "mycket nöjd" och "ganska nöjd".

Det fanns inga skillnader mellan kvinnor och män vad gäller andelen i arbete efter examen. Jämfört med undersökningen 2020 ökade andelen i arbete bland kvinnor, från 90 procent till 97 procent. För män var andelen oförändrad mellan 2020 och 2021.

Inom området var det enbart inriktningen arbetsledare inom trädgårdsanläggning och förvaltning som var tillräckligt stor för att resultat ska kunna redovisas. Inom inriktningen var det ingen skillnad i andel i arbete jämfört med utbildningsområdet totalt.

Diagram 33. Andel i arbete, Lantbruk, djurvård, trädgård, skog och fiske.

Drygt sju av tio examinerade inom området (73 procent) hade arbete inom en månad efter examen, och 92 procent inom ett halvår. Detta var i nivå med motsvarande andelar 2020.

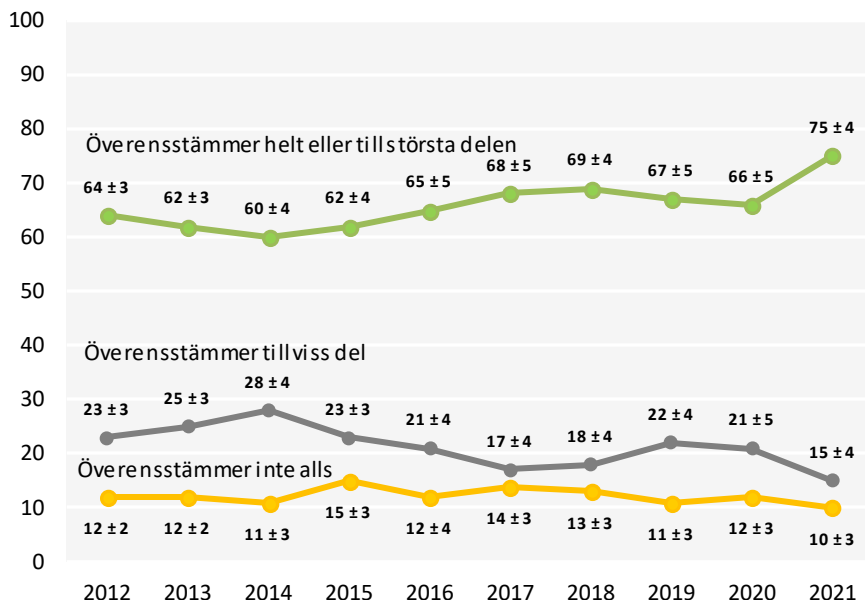
Överensstämmelse mellan arbete och utbildning

Av de examinerade inom området som hade ett arbete efter examen var det 75 procent som angav att arbetet överensstämde helt eller till största delen med utbildningen. Motsvarande andel 2020 var 66 procent, men skillnaden mellan åren var inte statistiskt säkerställd.

I likhet med de senaste åren var det inga skillnader mellan könen vad gäller om arbetet överensstämde helt eller till största delen med utbildningen.

Det var enbart inriktningen arbetsledare inom trädgårdsanläggning/förvaltning som var tillräckligt stor för att resultatet ska kunna redovisas. Inriktningen hade en överensstämmelse som var i nivå med området totalt.

Diagram 34. Arbetets överensstämmelse med utbildningen, Lantbruk, djurvård, trädgård, skog och fiske.

Jobb via LIA-plats, samma arbetsgivare och nöjdhet

Av de examinerade inom Lantbruk, djurvård, trädgård, skog och fiske var det 46 procent som arbetar hos en arbetsgivare där de genomfört LIA. Det var ingen skillnad jämfört med 2020 eller jämfört med yrkeshögskolan totalt.

Andelen som gick tillbaka till sin tidigare arbetsgivare var 23 procent. Det var ingen skillnad jämfört med 2020 eller jämfört med yrkeshögskolan totalt.

Det var 95 procent av de examinerade inom området som var nöjda²⁹ med sin utbildning, vilket var en högre andel än för yrkeshögskolan totalt. Andelen nöjda var i nivå med 2020 och har sedan 2016 varit över 90 procent.

5.2.4 Pedagogik och undervisning

Utbildningsområdet Pedagogik och undervisning har varierat i storlek mellan åren. Över tid har inriktningen trafiklärare varit vanligast, men de senare åren har utbildningar inom inriktningarna handledare på modersmål och lärarassistenter tillkommit.

Andel i arbete

Av de drygt 400 examinerade inom området var andelen som hade arbete året efter examen 81 procent 2021. Mellan 2019 och 2020 minskade andelen med 16 procentenheter och området hade, tillsammans med Hotell, restaurang och turism, den största minskningen mellan 2019 och 2020 vad gäller andel i arbete efter utbildningen. Det var däremot ingen statistiskt säkerställd skillnad mellan 2020 och 2021.

Under 2020 och 2021 var andelen i arbete efter examen lägre än det totala resultatet för samtliga områden.

Andelen i arbete efter examen skiljer sig stort mellan de tre stora inriktningarna inom området. För utbildningar till trafiklärare var andelen i arbete 97 procent och därmed högre än för området totalt. Det motsatta gällde handledare på modersmål där 59 procent

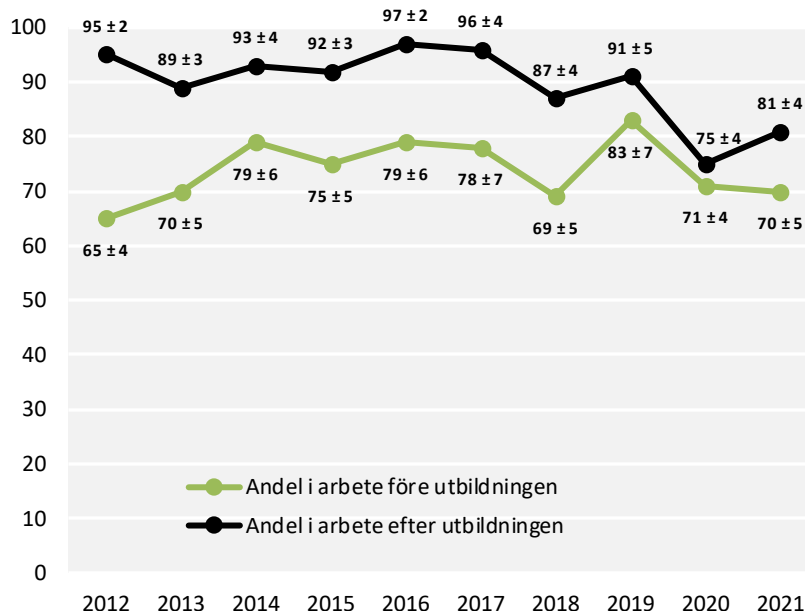
²⁹ Begreppet "nöjd" är en hopslagning av de två svarsalternativen "mycket nöjd" och "ganska nöjd".

var i arbete året efter examen. För den tredje stora inriktningen, lärarassistenter, var andelen i arbete 83 procent, vilket var i nivå med området totalt.

Andel som hade ett arbete innan utbildningen var 70 procent, vilket var i nivå med 2020 men lägre än 2019 då motsvarande andel var 83 procent. Liksom andelen i arbete efter utbildningen var detta lägre än för yrkeshögskolan totalt.

Inom Pedagogik och undervisning fanns det en skillnad mellan könen vad gäller andel i arbete året efter examen. Bland männen var andelen 90 procent att jämföra med 77 procent för kvinnorna. Cirka sju av tio examinerade kvinnor hade gått en utbildning inom inriktningarna handledare på modersmål eller lärarassistenter medan cirka sex av tio män hade gått en utbildning till trafiklärare. Skillnader i utbildningsval kan därmed vara en orsak till skillnaden i andel i arbete mellan könen.

Diagram 35. Andel i arbete, Pedagogik och undervisning.

Förutom frågan om huvudsaklig sysselsättning vid undersökningstillfället (cirka ett år efter examen) där 81 procent uppgav att de hade arbete, tillfrågades de examinerade även om hur snart efter utbildningen de var i arbete. Det var 59 procent som hade arbete inom en månad efter examen och 73 procent hade arbete inom ett halvår.

Överensstämmelse mellan arbete och utbildning

Inom Pedagogik och undervisning var det 56 procent av de examinerade med arbete som hade ett arbete som överensstämde helt eller till största delen med utbildningen, vilket var i nivå med resultaten från undersökningen 2020.

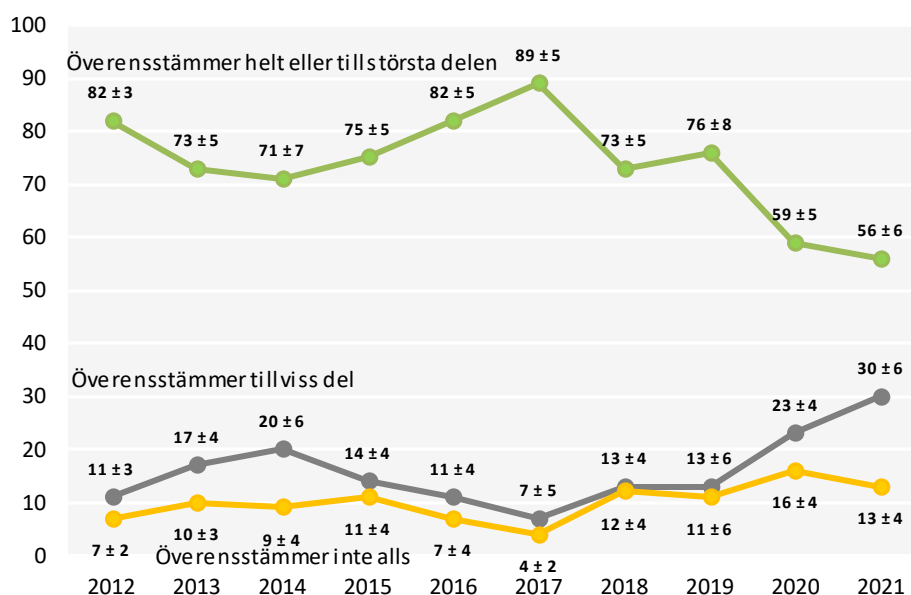
Däremot var motsvarande andelar lägre under 2020 och 2021 jämfört med 2019, då 76 procent uppgav att arbetet överensstämde helt eller till största delen med utbildningen.

Inriktningen trafiklärare hade, liksom tidigare år, en överensstämmelse som var högre än yrkeshögskolan totalt. Inom de övriga två större inriktningarna, lärarassistent och handledare på modersmål, var överensstämmelsen betydligt lägre. För båda dessa inriktningar hade cirka 30 respektive 40 procent ett arbete som överensstämde helt eller

till största delen med utbildningen. I undersökningen 2020 var motsvarande andelar cirka 30 procent för båda inriktningarna.

I likhet med 2020 var överensstämmelsen (helt eller till största del) högre bland män än bland kvinnor. Bland männen uppgav 71 procent att arbetet överensstämde helt eller till största delen med utbildningen medan motsvarande andel för kvinnorna var 48 procent. Även denna skillnad kan delvis förklaras av skillnader i utbildningsval mellan könen.

Diagram 36. Arbetets överensstämmelse med utbildningen, Pedagogik och undervisning.

Jobb via LIA-plats, samma arbetsgivare och nöjdhet

Av dem med arbete var det 57 procent som arbetade hos en arbetsgivare där de genomfört LIA. Det var ingen statistiskt säkerställd skillnad jämfört med 2020 eller jämfört med yrkeshögskolan totalt.

Andelen som gick tillbaka till sin tidigare arbetsgivare var högre än det totala resultatet då 32 procent hade samma arbetsgivare som före utbildningen. Denna andel var också högre än både 2020 och de flesta övriga år under perioden 2012–2020.

Det var 85 procent av de examinerade som var nöjda³⁰ med sin utbildning som helhet. Andelen nöjda inom området minskade mellan 2019 och 2020, från 95 procent till 77 procent. Det är möjligt att även denna minskning delvis kan förklaras av förändringar i utbildningsutbudet. Mellan 2020 och 2021 var det ingen statistiskt säkerställd skillnad i andelen som var nöjda med utbildningen.

5.2.5 Transporttjänster

Inom området Transporttjänster ryms inriktningar mot logistik, spedition och transport, trafikflygare, kapten, helikopterpilot och lokförare. Närmare 800 examinerade från detta område ingick i 2021 års undersökning. Merparten hade gått en utbildning till lokförare eller inom inriktningen logistik, spedition och transport.

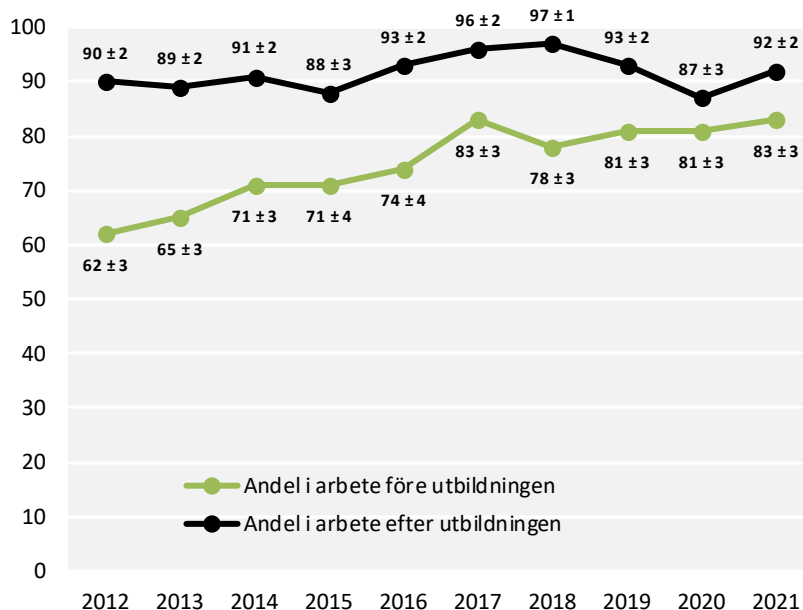
³⁰ Begreppet "nöjd" är en hopslagning av de två svarsalternativen "mycket nöjd" och "ganska nöjd".

Andel i arbete

I undersökningen 2021 var 92 procent av de examinerade i arbete året efter examen, vilket var i nivå med det totala resultatet. Det var ingen statistiskt säkerställd skillnad jämfört med de två föregående åren.

Andelen som hade arbete före utbildningen var 83 procent 2021, vilket var samma nivå som 2020. Andelen var högre än yrkeshögskolan totalt, där motsvande andel var 77 procent.

Diagram 37. Andel i arbete, Transporttjänster.

Det fanns inga skillnader mellan kvinnor och män vad gäller andelen i arbete efter examen. Jämfört med 2020 var andel med arbete efter examen oförändrad för både kvinnor och män.

Det är endast de två stora inriktningarna inom området, lokförare samt utbildningar inom logistik, spedition och transport, vars resultat går att redovisa. För lokförare var andelen i arbete 96 procent. Inom inriktningen har andelen varierat mellan 96 och 100 procent sedan 2014. Motsvarande andel för utbildningar inom logistik, spedition och transport var 90 procent.

Förutom frågan om huvudsaklig sysselsättning vid undersökningstillfället (cirka ett år efter examen) där 92 procent angav att de hade arbete, tillfrågades de examinerade även om hur snart efter utbildningens slut de var i arbete. För transporttjänster hade 63 procent arbete inom en månad efter examen och 86 procent inom ett halvår. Detta var lägre än 2020 då motsvarande andelar var 80 respektive 92 procent.

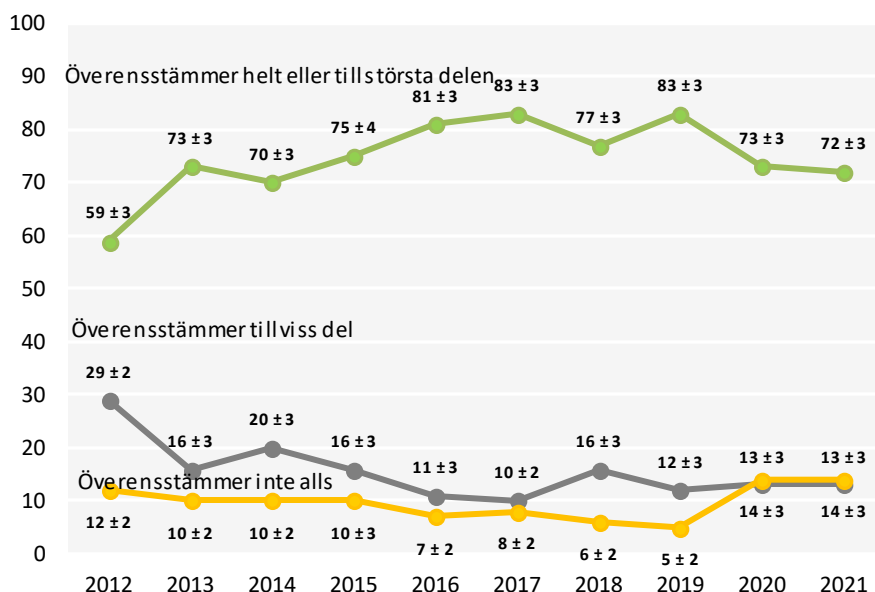
Överensstämmelse mellan arbete och utbildning

Överensstämmelsen mellan arbete och utbildning har över tid varit högre inom området jämfört med det totala resultatet. Under 2020 minskade emellertid andelen examinerade som hade ett arbete som överensstämde helt eller till största delen med utbildningen, från 83 procent 2019 till 73 procent. I undersökningen 2021 var motsvande andel 72 procent,

vilket var i nivå med 2020. Trots detta var andelen, i likhet med tidigare år, högre än det totala resultatet som var 65 procent.

I undersökningen 2021 var det ingen statistiskt säkerställd skillnad mellan könen vad gäller om arbetet överensstämde helt eller till största delen med utbildningen. Under perioden 2012–2020, med undantag för 2017, har däremot män haft en högre överensstämmelse jämfört med kvinnor.

Diagram 38. Arbetets överensstämmelse med utbildningen, Transporttjänster.

Av de två inriktningar som var tillräckligt stora att redovisa resultat för, hade utbildningar inom logistik, spedition och transport en överensstämmelse som var lägre än totalen för området. Drygt hälften hade ett arbete som överensstämde helt eller till största delen med utbildningen. Inom utbildningar till lokförare hade 90 procent ett arbete som överensstämde helt eller till största delen med utbildningen. Sedan 2014 har överensstämmelsen för denna inriktning varierat mellan 92 och 98 procent.

Jobb via LIA-plats, samma arbetsgivare och nöjdhet

Transporttjänster var det område med högst andel som arbetade hos en arbetsgivare där de genomfört LIA. Bland de examinerade med arbete var andelen 66 procent 2021, vilket kan jämföras med 52 procent för yrkeshögskolan totalt.

Efter examen återgick 15 procent till sin tidigare arbetsgivare, vilket var i nivå med 2020 men lägre än 2019 då motsvarande andel var 7 procent. Andelen 2021 var i nivå med det totala resultatet för yrkeshögskolan.

Det var 87 procent av de examinerade inom transporttjänster som var nöjda³¹ med sin utbildning som helhet, vilket var i nivå med 2020 men lägre än 2018 då andel var som högst (96 procent).

³¹ Begreppet "nöjd" är en hopslagning av de två svarsalternativen "mycket nöjd" och "ganska nöjd".

6 Reflektioner

I 2021 års undersökning var andelen som hade ett arbete efter examen från en yrkeshögskoleutbildning 89 procent. Detta är ett resultat som var i nivå med det föregående årets undersökning. Det ser därmed ut som att andelen i arbete fortsatt påverkas av coronapandemin även under 2021. Därför är det minst lika viktigt att jämföra resultaten från 2021 även mot 2019, det vill säga innan coronapandemins utbrott. 2021 års resultat är en minskning med cirka fyra procentenheter jämfört med innan pandemin, däremot tycks minskningen ha stannat av. Huruvida detta visar på en återhämtning för arbetsmarknaden kan vi inte med statistisk säkerhet bekräfta med 2021 års undersökning.

I likhet med 2020 var det inom utbildningsområdet Hotell, restaurang och turism som minskningen var som störst jämfört med året innan coronapandemin. Besöksbranschen har varit hårt drabbad av pandemin med stora ekonomiska förluster. Bland annat konstaterade Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser att besöksnäringen under coronapandemin upplever den värsta krisen sedan andra världskriget, med cirka 25 procent minskning av arbetstillfällen³².

Det är dock viktigt att vara tydlig med att det även fanns utbildningsinriktningar som lyckats väl genom att exempelvis bibehålla samma sysselsättning även under rådande coronapandemi. Hälso- och sjukvård är ett sådant exempel där andelen i arbete under 2021 var 94 procent, jämfört med innan pandemin då motsvarande mätning uppgick till 93 procent. Detta är inte konstigt i och med sjukvårdens stora kompetensbehov, särskilt under pandemin³³.

Denna undersökning kunde konstatera att coronapandemin påverkat de examinerade negativt även i deras väg in på arbetsmarknaden. I undersökningen 2021 var 66 procent i arbete inom en månad och 82 procent inom sex månader. Motsvarande andelar 2020 var 77 respektive 90 procent. Coronapandemin slog hårt mot dessa studenter på flera sätt som kan förklara denna nedgång. Delvis var det många branscher som minskade sin arbetskraft under pandemin, men också faktumet att färre studenter kunde ha sin LIA på plats påverkade de examinerades möjligheter till jobb efter studierna negativt. Däremot är det viktigt att samtidigt konstatera att andelen som hade jobb ett år efter examen var inom samma nivå 2020 som 2021. Så möjligtvis innebär coronapandemin enbart en kortsiktigt negativ effekt för de examinerade.

6.1 Den svenska arbetsmarknaden

Coronapandemin har inneburit en stor chock för hela världsekonomin. Men redan före coronapandemin hade såväl svensk som global ekonomi påverkats av stagnering.³⁴ Efter pandemins utbrott mättes historiskt höga varseltal, och i augusti 2021 uppmättes den till 188 000 individer³⁵. Arbetsförmedlingens bedömning är att det kan dröja innan svensk ekonomi, och därefter sysselsättningen, återhämtar sig. Även när ekonomin återhämtat sig så görs bedömningen att de individer som under pandemin jobbat kortare än en fullt id är de som i första hand kommer få mer arbetstid. Detta innebär att de långtidsarbetslösa hamnat ännu längre från arbetsmarknaden i och med pandemin.³⁶

Effekterna på ekonomin orsakad av pandemin kan bli långtgående, men däremot visar sig svensk ekonomi stå sig relativt stark i denna kris. Under helåret 2020 minskade svensk BNP med 2,8 procent vilket kan jämföras med genomsnittet i euroområdet som

³² Besöksnäringen i pandemins spår – Tillväxtanalys (tillvaxtanalys.se)

³³ Analys om pandemins effekter på vården – Socialstyrelsen

³⁴ https://www.svensktnaringsliv.se/material/rapporter/efter_pandemin_ekonomisk_bedomning_2020_webbpdf_1146891.html/Efter_pandemin_ekonomisk_bedomning_2020_webb_2.pdf

³⁵ Fler är arbetslösa längre (arbetsformedlingen.se)

³⁶ Omvärldsrapport 2021 – Digitalisering, demografi och arbetsmarknadspolitik (arbetsformedlingen.se)

minskade med 6,6 procent³⁷. De omfattande ekonomiskpolitiska åtgärder som infördes under pandemin har mildrat de negativa effekterna på arbetsmarknaden. Krisen har särskilt drabbat unga och utrikes födda. Det beror på att restriktionerna för att begränsa smittspridningen och förändringar i befolkningens beteende har slagit särskilt hårt mot de branscher som sysselsätter många unga och utrikes födda. Dessa grupper har normalt en kort anställningstid och sägs därmed upp först.³⁸ Arbetsförmedlingen bedömer att i slutet av 2022 kommer antalet inskrivna arbetslösa närma sig nivåerna innan pandemin. Framför allt de med en starkare position på arbetsmarknaden bedöms kunna komma tillbaka till arbetsmarknaden relativt snabbt.³⁹

Osäkerheten på arbetsmarknaden gör det svårt att ta fram prognoser. Coronapandemin har under året svept över världen i olika omgångar och i nya mutationer. Detta har försvårat hanteringen av bland annat smittspridningen och samhällets möjligheter att återgå till det normala. Däremot går det att se fler tendenser till att samhällsutvecklingen går mot en mer positiv riktning. Under 2020 gjordes flertalet bedömningar att ekonomin och arbetsmarknaden i Sverige skulle drabbas hårt. Det har en stor påverkan på bland annat arbetsmarknaden, särskilt inom områdena hotell och restaurang. Men enligt en enkätundersökning gjord av Arbetsförmedlingen så ser det ut som den generella rekryteringsviljan inom näringslivet ökade kraftigt mellan 2020 och 2021. Även antalet varslade personer per år visar på att ekonomin har börjat att stabiliseras. Under 2021 hade drygt 14 000 personer varslats om uppsägning fram till och med maj månad, vilket kan jämföras med 80 000 personer under samma tidsperiod 2020, samt ca 25 000 under 2019.⁴⁰ Även Konjunkturinstitutet tycks förutspå en gradvis återhämtning och deras bedömning är att en mild högkonjunktur är att förvänta mot slutet av 2022.⁴¹ Den snabba återhämtningen bedöms bero bland annat på de ekonomiska stimulanserna, som exempelvis stödprogram till företag.

Resultaten från den senaste undersökningen inom yrkeshögskolan är därför inte särskilt förvånande. Om den ekonomiska återhämtningen går snabbare än vad som befarades i början av pandemin så är det rimligt att anta en något snabbare återhämtning även på sysselsättningen. På sikt skulle det kunna innebära att även andelen i arbete från yrkeshögskolan kommer att öka. Men detta antagande förutsätter att det faktiskt är en ekonomisk återhämtning som vi nu ser i samhället. För arbetsmarknaden spelar det stor roll hur långvarig coronapandemin blir. En allt för långtgående och djup kris kan förändra arbetsmarknadens struktur fundamentalt och kan leda till så kallade persistenseffekter. En persistenteffekt är när arbetslösheten dröjer sig kvar på en högre nivå även efter en ekonomisk kris. Det beror på att allt för långa perioder av arbetslöshet riskerar att minska de arbetslösas färdigheter vilket gör det svårare för dessa individer att hitta ett nytt jobb även efter en kris när efterfrågan på arbetskraften åter stiger. Gapet mellan strukturomvandlingar på arbetsmarknaden och individernas kunskaper riskerar att öka desto längre en kris pågår. Därför är det viktigt att följa pandemins långtgående effekter på arbetsmarknaden och skapa bästa möjliga förutsättningar för individer att återgå till arbetsmarknaden efter denna kris. Myndigheten för yrkeshögskolans årliga undersökning av sysselsättning efter examen är en viktig metod för att följa denna utveckling utifrån ett yrkeshögskoleperspektiv. Myndigheten har även andra verktyg, exempelvis via kurser och kurspaket, för att minska risken för persistenteffekter på arbetsmarknaden.

³⁷ Arbetsmarknadsutsiktarna våren 2021 (arbetsformedlingen.se)

³⁸ <https://www.riksbank.se/globalassets/media/rapporter/ekonomiskakommentarer/svenska/2021/coronakrisen-och-arbetsmarknaden--effekter-pa-kort-ochlang-sikt.pdf>

³⁹ Arbetsmarknadsutsiktarna våren 2021 – Arbetsförmedlingen (arbetsformedlingen.se)

⁴⁰ Arbetsmarknadsutsiktarna våren 2021 (arbetsformedlingen.se)

⁴¹ Konjunkturläget december 2021

6.2 Struktumvandling på arbetsmarknaden

Många arbetstillfällen omfattar kvalificerade arbetsuppgifter, vilket gör att arbetsgivare i stor utsträckning efterfrågar minst gymnasial utbildning vid rekrytering. Utmaningen är med att hitta rätt kompetens är något som var ett problem på den svenska arbetsmarknaden redan innan pandemin.⁴²

Pandemin har medfört att den pågående struktumvandlingen på arbetsmarknaden accelererar. Det visas bland annat genom att arbetsgivare som redan planerat kostnadsbesparande åtgärder behöver påskynda dessa förändringar. Det gäller exempelvis för industrin och delar av tjänstenäringen. Samtidigt har en tidigare långvarig brist på arbetskraft skapat behov av nya arbetssätt och strukturrationaliseringar inom delar av den offentliga tjänstesektorn. Det handlar bland annat om avlastning för att kunna upprätthålla servicenivån inom vård och omsorg som till följd av coronapandemin nu belastas ytterligare.

En del av de arbetstillfällen som försvinner kommer inte tillbaka efter krisen. Struktumvandlingen på arbetsmarknaden innebär att digitalisering och automatisering kommer bli en viktigare del av arbetet framöver.⁴³

En välfungerande yrkeshögskola och vuxenutbildning tillsammans med de yrkesinriktade arbetsmarknadsutbildningarna, bidrar till att skapa förutsättningar för att fler ska klara av den nuvarande struktumvandlingen. Ett nytt inslag i yrkeshögskolan från 2020 är kurser och kurspaket som syftar till att utveckla flexibilitet och möjlighet att svara mot behov av fördjupad, breddad eller förnyad kompetens i arbetslivet. Det är myndighetens bedömning att dessa utbildningar kommer att stärka yrkesverksammas möjlighet till kompetensutveckling och omställning samt bidra till att yrkeshögskolan blir ett verktyg i det livslånga lärandet.

Omställning till förnyelsebar energi, ombyggnad av stamnätet, elektrifiering samt digitaliseringen ställer stora krav på energibranschen vilket bidrar till ökad efterfrågan på kompetenser inom energiområdet, men även kompetent arbetskraft inom Data/IT då energiomställningen ställer krav på automatiseringar och digitala lösningar i produktionen. Transformationstrycket i samhället mot mer digitala lösningar inom andra sektorer ökar också efterfrågan på IT-kompetens för att klara omställningen där informationsflöden blir allt större och snabbare. Kompetenser inom IT- och energibranschen bedöms därmed fortfarande vara högt efterfrågade.

Sammantaget är det myndighetens bedömning att det fortfarande råder brist på kompetens inom flera yrkesområden, vilket gör att behovet av kvalificerad arbetskraft ändå kan förväntas vara relativt stort även kommande år åtminstone inom flertalet av de största utbildningsområdena i yrkeshögskolan.

6.3 En väl fungerande LIA påverkar resultatet

Arbetslivets kännedom om – och förtroende för – yrkeshögskolan har ökat under senare år. Ett ökat förtroende för utbildningsformen är också viktigt för att arbetsgivare ska rekrytera arbetskraft från yrkeshögskoleutbildningarna. Enligt Svenskt Näringslivs rekryteringsenkät från 2020 är yrkeshögskolan den näst mest efterfrågade utbildningsnivån när näringslivet ska rekrytera personal. Enkäten visar att 32 procent av företagen vill anställa från yrkeshögskolan. Den utbildningsform som efterfrågas mest när svenskt näringsliv ska rekrytera är yrkesprogram på gymnasienivå (47 procent).⁴⁴

⁴² Företagen hittar internt arbetskraft (svensknaringsliv.se)

⁴³ <https://arbetsformedlingen.se/download/18.2bef8e33170a57d956513766/1592291999584/arbetsmarknadsutskottet-2020.pdf>

⁴⁴ https://www.svensknaringsliv.se/sakomraden/utbildning/yrkeshogskolanallt-viktigare-for-naringslivets-kompetensforsorjn_1164757.html?utm_source=newsletter&utm_medium=email&utm_campaign=Nytt%20fr%C3%A5n%20Svenskt%20N%C3%A4ringsliv

I sammanhanget spelar även lärande i arbete (LIA) en stor roll. När examinerade gör sin LIA hos en arbetsgivare får de möjlighet att visa sina kunskaper och färdigheter. Ungefär hälften av alla examinerade från yrkeshögskolan arbetade hos en arbetsgivare som de tidigare genomförde någon LIA-kurs hos under sin utbildning. Det tyder på att LIA är en viktig pusselbit och framgångsfaktor för yrkeshögskolan. De examinerade som haft LIA hos en arbetsgivare kan eventuellt ha lättare att få arbete hos den aktuella arbetsgivaren eftersom de redan har en upparbetad kontakt med arbetsgivaren.

Utbildningsanordnare i yrkeshögskolan vittnar om att det i samband med coronapandemin varit betydligt svårare för de studerande att genomföra sin LIA-period på en arbetsplats. De undersökningar som MYH har genomfört visar dock att det skiljer sig mycket mellan branschområden och regioner.⁴⁵ LIA-perioderna har i många fall fått genomföras i projektform utanför arbetsplatsen, anpassats på annat sätt eller skjutits upp. Detta har varit särskilt tydligt inom transportsektorn som också påverkats negativt under pandemin.⁴⁶ Det faktum att tillgången till relevanta LIA-platser spelar stor roll för resultatet i yrkeshögskolan, skulle kunna innebära att de studerande som tog examen i yrkeshögskolan under åren av coronapandemi kan få det svårare att komma ut på arbetsmarknaden och få ett arbete som överensstämmer med utbildningen. Risken för dessa problem är troligen större inom utbildningsinriktningar där LIA:n är svår att utföra på ett bra vis via distanslösningar. Denna tes bekräftas ytterligare i och med resultaten från 2021 års undersökning där vi kunde se en högre andel i arbete för dem som haft sin LIA enbart fysiskt på arbetsplatsen jämfört med dem som helt eller delvis genomfört sin LIA på annat sätt. Även andelen som fick jobb på sin LIA-plats var högre för de med endast fysisk närvaro. Resultaten ger därmed stöd till tolkningen att en minskad fysisk närvaro under de praktiska momenten minskar individens möjligheter till att få arbete efter examen.

⁴⁵ Dnr MYH 2021/747

⁴⁶ Dnr MYH 2021/747

Rätt kompetens i rätt tid.

Myndigheten för yrkeshögskolan

Myndigheten för yrkeshögskolan
Box 145, 721 05 Västerås
www.myh.se